

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ
เพื่อพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนวัดราชฎกนियมธรรม (พิบูลสงคราม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวสุกัญญา มูลกวนบ้าน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2559

The Effects of Using a Guidance Activities Package Based on Modelling
Technique to Develop Social Etiquette of Prathom Suksa III Students
at Wat Rat Niyom Tham School in Bangkok Metropolis

Miss Sukanya Moonkuanban

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Educational in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2016

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ
เพื่อพัฒนารายาททางสังคมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนวัดราชบุรณิยมธรรม (พิบูลสงคราม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ชื่อและนามสกุล นางสาวสุกัญญา มุลกวนบ้าน

แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2560

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

จิระสุข สุขสวัสดิ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์)

วิภา สบายยิ่ง

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภา สบายยิ่ง)

ท. วิวัฒน์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ เพื่อพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชฎกนันทาราม (พิบูลสงคราม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ผู้ศึกษา นางสาวสุกัญญา มูลกวนบ้าน **รหัสนักศึกษา** 2582800245 **ปริญญา** ศีษาศาตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** อาจารย์ ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์ **ปีการศึกษา** 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนระยะก่อนและระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ และ (2) เปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคตัวแบบ

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชฎกนันทาราม (พิบูลสงคราม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม และ (2) แบบวัดมารยาททางสังคม มีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีมารยาททางสังคมสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.01 และ (2) ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีมารยาททางสังคมแตกต่างจากระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.01

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว เทคนิคตัวแบบ มารยาททางสังคม ประถมศึกษา

Independent Study title: The Effects of Using a Guidance Activities Package Based on Modelling Technique to Develop Social Etiquette of Prathom Suksa III Students at Wat Rat Niyom Tham School in Bangkok Metropolis

Author: Miss Sukanya Moonkuanban; **ID:** 2582800245;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Independent Study advisor: (1) Dr. Jirasuk Suksawat; **Academic year:** 2016

Abstract

The objective of this research were (1) to compare the effects of developing social etiquette of students prior to and after using a guidance activities package based on modelling technique; (2) to compare the effects of developing social etiquette of student at the completion of the experiment and during the follow up period of using the guidance activities package based on modelling technique.

The research sample consisted of 40 Prathom Suksa III Students at Wat Rat NiyomTham School in Bangkok Metropolis during the first semester of the 2016 academic year, obtained by cluster sampling. The employed research instruments consisted of (1) a guidance activities package based on modelling technique to develop social etiquette; and (2) a scale to assess social etiquette, with reliability coefficient of 0.97. Statistics for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that (1) the post-experiment social etiquette level of the experimental group students was significantly higher than their pre-experiment counterpart level at the .01 level of statistical significance; and (2) the social etiquette level of the experimental group students during the follow-up period was significantly different from their counterpart level at the completion of the experiment at the .01 level of statistical significance.

Keywords: Guidance activities package, Modelling technique, Social etiquette, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์และการเอาใจใส่และการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีจาก อาจารย์ ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็นที่มีคุณค่า ตลอดจนดูแลในการค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษา ค้นคว้าอิสระฉบับนี้มาตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนาวัลย์ ภิญโญศุภสิทธิ์ อาจารย์สิทธิพร ครามานนท์ และอาจารย์ณัฐพล บุญทอง ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะครูโรงเรียนวัดราชฎารัตนนิมิต (พิบูลสงคราม) กรุงเทพมหานคร ที่เปิดโอกาสและให้การสนับสนุนในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ และขอขอบใจนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

สุกัญญา มุลกวนบ้าน

กันยายน 2560

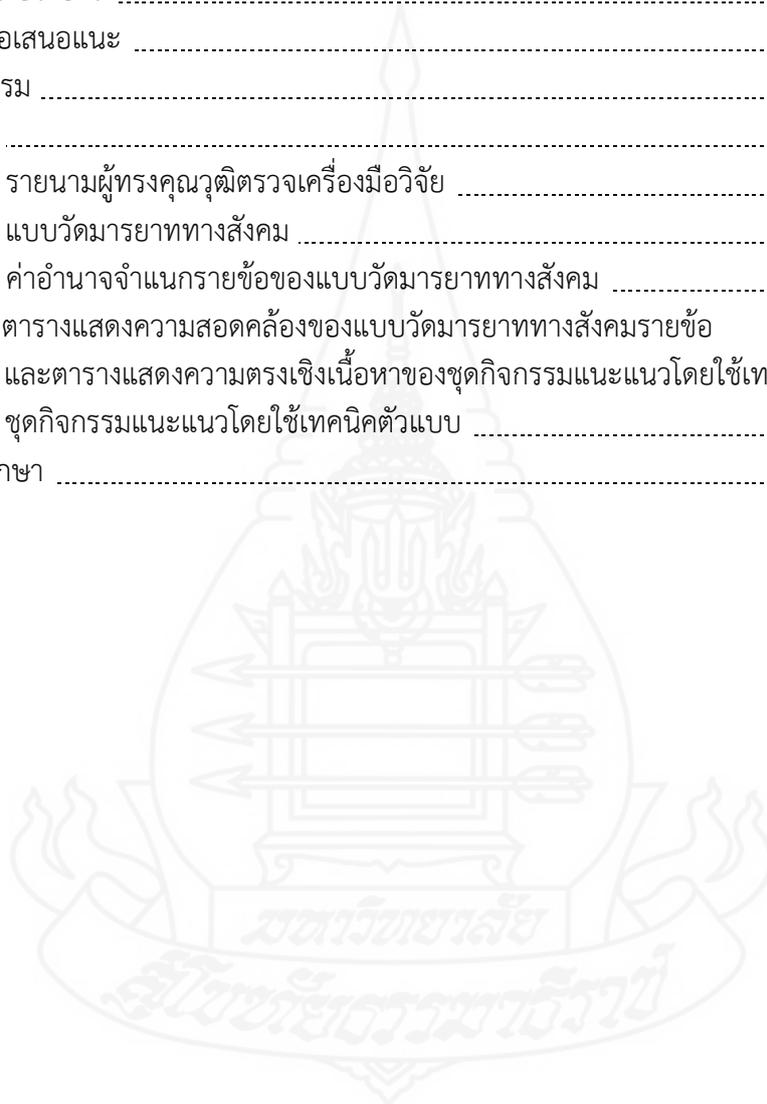

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับมารยาททางสังคม	7
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว	11
วรรณกรรมที่เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม	19
บริบทโรงเรียนวัดราษฎร์นิยมธรรม (พิบูลสงคราม) สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
รูปแบบการวิจัย	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของตัวแปร	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
วัตถุประสงค์การวิจัย	40
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	43
สรุปการวิจัย	43
อภิปรายผล	45
ข้อเสนอแนะ	46
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก	51
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย	52
ข แบบวัดมารยาททางสังคม	58
ค ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดมารยาททางสังคม	61
ง ตารางแสดงความสอดคล้องของแบบวัดมารยาททางสังคมรายชื่อ และตารางแสดงความตรงเชิงเนื้อหาของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ	63
จ ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ	66
ประวัติผู้ศึกษา	90

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงรูปแบบการวิจัย (One group pretest posttest design)	28
ตารางที่ 3.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม ชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคตัวแบบ และแบบวัดมารยาททางสังคม	31
ตารางที่ 3.3 ชื่อกิจกรรมแนะแนวและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว	36
ตารางที่ 4.1 ระดับมารยาททางสังคมของกลุ่มทดลอง ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล	41
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะก่อนและระยะหลังได้รับ ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม	41
ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตาม	42

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 เป็นการแสดงการกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และส่วนบุคคล (P) ซึ่งได้แก่ ปัญญา ชีวภาพ และ สิ่งภายในอื่นๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการกระทำ	20

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง ที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน เช่น ความรักชาติ ความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเสียสละ ความกตัญญูกตเวที แต่ปัจจุบันสิ่งเหล่านี้ได้ลดน้อยลงหรือเลือนหายไป เพราะได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างชาติที่นำเสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต นิตยสารต่างๆ และด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ปัจจุบัน สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ส่งผลให้บุคคลเกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นน้อยลงจนละเลยหรือเพิกเฉยต่อมารยาทที่พึงมีต่อกัน ทำให้คนไทยโดยเฉพาะเยาวชนเกิดการเลียนแบบจนหลงลืมเอกลักษณ์อันดีงามของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมารยาทไทยซึ่งคนไทยส่วนใหญ่โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนไม่ทราบการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ (พรทิพย์ เกษุรานนท์, 2555) มารยาทเป็นสิ่งที่เราเคยชินกับการได้ยินมาตั้งแต่เด็ก ทั้งจากญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ย่า ตายาย พ่อแม่ ตลอดจนครูบาอาจารย์ในโรงเรียนตั้งแต่ออนุบาลจนถึงสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ปลูกฝังเรา เพื่อให้เรามีมารยาททางสังคม เมื่อต้องอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม มารยาททางสังคมจึงเป็นกรอบหรือระเบียบแบบแผนที่ควรประพฤติ ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีกฎกติกาที่กำหนดแบบแผนในการอยู่ร่วมกัน

ชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นชุดกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองให้เหมาะสม ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กล่าวว่ากิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดใคร่ครวญและตัดสินใจ เพื่อคิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545, น. 81) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการแนะแนวจัดให้แก่ผู้รับบริการในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริการแนะแนวด้านต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม ได้ค้นพบความสามารถ ความถนัดความสนใจ และความต้องการของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การปรับตัวทั้งด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม ตลอดทั้งการวางแผนอนาคตด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม สอดคล้องกับ งานวิจัยของนพมาศ คงมีสุข (2556) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดชัยมงคล จังหวัดอ่างทอง พบว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีวิสัยทัศน์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และงานวิจัยของ วชิรียา แจ่มใส (2551) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเคารพนับถือผู้อื่นของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา

พฤติกรรมการเคารพนับถือผู้อื่นมีพฤติกรรมการเคารพนับถือผู้อื่นสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเคารพนับถือผู้อื่น

เทคนิคตัวแบบเป็นเทคนิคและวิธีการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานของบุคคล โดยการเสนอตัวแบบเพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถเลียนแบบพฤติกรรม สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2549, น. 79) กล่าวว่า เทคนิคตัวแบบ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลสังเกต ฟัง หรืออ่าน เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลอื่นหรือสัญลักษณ์แทนบุคคล แล้วสามารถประมวลเป็นข้อมูลในการแสดงพฤติกรรมของตนเอง ดังนั้นเทคนิคตัวแบบจึงเป็นเทคนิคหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนามารยาททางสังคมได้ ด้งานวิจัยของ สุภาพร ฉั่วพันธ์ (2554) ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในการรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสัตยาไส อำเภอไชยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีมารยาทในการรับประทานอาหารเหมาะสมกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาการมารยาททางสังคมของนักเรียน เป็นวิธีที่ทำให้นักเรียนมีมารยาทที่เหมาะสมทั้งอยู่ในโรงเรียนและนอกโรงเรียนโดยผ่านการสังเกต การเลียนแบบ จากตัวแบบที่นำเสนอ โดยในงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคตัวแบบที่เป็นบุคคลจริงๆ (Live Model) และตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) เป็นตัวแบบที่บุคคลสามารถสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมเพื่อนำไปพัฒนาได้

โรงเรียนวัดราชฎารัตนนิมิต (พิบูลสงคราม) กรุงเทพมหานคร เปิดทำการสอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนจำนวน 1,100 คน จากการสังเกตของผู้วิจัยที่เป็นครูประจำชั้นและการพูดคุยและสัมภาษณ์เพื่อนครูที่อยู่ในสายชั้นเดียวกันและต่างสายชั้น พบประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับ เรื่องมารยาททางสังคมของนักเรียนว่า นักเรียนส่วนใหญ่ขาดการตระหนักรู้และมีมารยาททางสังคมน้อยทั้งในเรื่องการทำความเคารพ เช่น เวลาเดินผ่านครูหรือผู้ใหญ่ นักเรียนจะเดินผ่านเลย ไม่มีการไหว้หรือทักทายแสดงความเคารพ การใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ เช่น กู มึง การส่งเสียงดังขณะที่ครูกำลังสอน การพูดล้อเลียนเพื่อนหากเพื่อนกระทำผิดหรือตอบคำถามผิด หรือการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมขณะที่ครูสอนอยู่ในห้องเรียน เช่น โยกเก้าอี้ ลุกออกจากเก้าอี้โดยไม่ขออนุญาต ทั้งนี้หากมีการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีมารยาททางสังคมที่ดี มีการอบรมสั่งสอน ส่งเสริมมารยาททางสังคมที่ดีให้แก่ นักเรียน ทั้งมารยาทในการนั่ง มารยาททางการพูด และมารยาทในการแสดงความเคารพ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมที่ไม่ถูกกาลเทศะจะค่อยลดน้อยลง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อตัวนักเรียนเอง บุคคลรอบข้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาการมารยาททางสังคมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชฎารัตนนิมิต (พิบูลสงคราม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีมารยาททางสังคมที่เหมาะสมตามกฎระเบียบของโรงเรียนและของสังคม ตามบรรทัดฐาน ความดีงามตามวัฒนธรรมของไทย และเพื่อเป็นองค์ความรู้นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนในกลุ่มทดลองระยะก่อนและระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคตัวแบบ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนในกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคตัวแบบ

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบมีคะแนนมารยาททางสังคมในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

3.2 นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบมีคะแนนมารยาททางสังคมระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่ต่างกัน

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบในการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชฎคริยานิยมธรรม (พิบูลสงคราม) กรุงเทพมหานคร

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 *ประชากร* ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดราชฎคริยานิยมธรรม (พิบูลสงคราม) จำนวน 160 คน

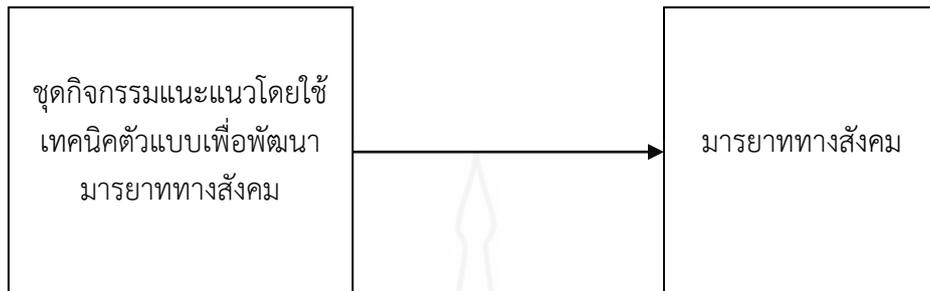
4.2.2 *กลุ่มตัวอย่าง* ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกลุ่มวัดราชฎคริยานิยมธรรม (พิบูลสงคราม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม ด้วยวิธีการจับฉลาก (Lottery Method) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, น. 55)

4.3 ตัวแปรที่จะศึกษา

4.3.1 *ตัวแปรอิสระ* คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม

4.3.2 *ตัวแปรตาม* คือ มารยาททางสังคม

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 มารยาททางสังคม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนทั้ง ด้านวาจา ด้านกาย และด้านการแต่งกาย ที่สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลา และสถานการณ์ต่างๆ ของนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของโรงเรียน บรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1. มารยาททางสังคมด้านวาจา 2. มารยาททางสังคมด้านกาย และ 3. มารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย

6.2 เทคนิคตัวแบบ หมายถึง เทคนิคประเภทหนึ่งที่เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจ ให้นักเรียนเกิดการสังเกต ฟัง หรืออ่าน เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมของบุคคลจริงๆ หรือสัญลักษณ์แทนตัวบุคคลจนเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมนั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิคตัวแบบ 3 ประเภท คือ 1) ตัวแบบบุคคล 2) เรื่องสั้น และ 3) ภาพยนตร์สั้น

6.3 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ หมายถึง ชุดกิจกรรมที่เป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแบบบูรณาการโดยใช้เทคนิคตัวแบบ ทั้งตัวแบบที่เป็นบุคคลจริงๆ หรือสัญลักษณ์แทนตัวบุคคลเกี่ยวกับมารยาททางสังคมจากตัวแบบ เช่น เรื่องสั้น นิทาน ภาพยนตร์สั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีมารยาททางสังคม ประกอบด้วย 10 กิจกรรม ใช้เวลาทั้งหมด 10 ชั่วโมง แต่ละกิจกรรมประกอบด้วยวัตถุประสงค์ ตัวแบบที่ใช้ และกระบวนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ 1) ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม 2) ชี้นำดำเนินกิจกรรม 3) ชี้นำสรุปกิจกรรม และ 4) ชี้นำประเมินผล

6.4 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนวัดราชภัฏนิคมธรรม (พิบูลสงคราม) สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อทราบผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชฎคริณมธรรม (พิบูลสงคราม) สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

7.2 เพื่อเป็นแนวทางให้ครูแนะแนว บุคลากรด้านการศึกษาหรือผู้ที่สนใจนำไปพัฒนาต่อยอด ในการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับมารยาททางสังคม
 - 1.1 ความหมายของมารยาททางสังคม
 - 1.2 องค์ประกอบของมารยาททางสังคม
 - 1.3 คุณค่าของการมีมารยาทต่อผู้ประพฤติปฏิบัติ และต่อสังคม
 - 1.4 ประเภทของมารยาททางสังคม
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมารยาททางสังคม
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 2.2 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.3 ความมุ่งหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.4 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.5 ลักษณะของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.6 ประเภทของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
3. วรรณกรรมที่เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
 - 3.1 ความหมายของเทคนิคตัวแบบ
 - 3.2 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา
 - 3.3 กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ
 - 3.4 ประเภทของตัวแบบ
 - 3.5 อิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อผู้สังเกต
 - 3.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทคนิคตัวแบบ
 - 3.7 วิธีการเสนอตัวแบบ
 - 3.8 ข้อดีและข้อจำกัดของการให้ตัวแบบ
4. บริษัทโรงเรียนวัดราชบูรณนิมิตธรรม (พิบูลสงคราม) สำนักงานเขตสายไหม

กรุงเทพมหานคร

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับมารยาททางสังคม

1.1 ความหมายของมารยาททางสังคม

ผะอับ โปะชะฤกษ์ (2530, น. 2) มารยาท หมายถึง ความประพฤติเรียบร้อย มุ่งไปถึงการทำทาง และมีความหมายรวมถึงการแสดงออกทุกอย่างของมนุษย์ เช่น กิริยาทำทาง สีหน้า คำพูด การแต่งกาย

สมจินตนา ภักดีศรีวงศ์ (2538, น. 27) กล่าวว่า มารยาทไทย หมายถึง กิริยา วาจาที่คนไทยเห็นว่าเรียบร้อย ถูกลักษณะนิสัยของคนไทยที่เป็นคนอ่อนโยน มีความสงบเสงี่ยมทั้ง กายวาจา เป็นการควบคุมกายวาจา ให้อยู่ในกรอบที่สังคมยอมรับและต้องการ ดังคำกล่าวของชาวไทยแต่โบราณที่ว่า “สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล” ซึ่งเป็นสิ่งที่บอกความหมายของมารยาทได้ เป็นอย่างดี

สมทรง ปุณฺณฤทธิ (2544, น. 11) มารยาท มาจากภาษาสันสกฤตว่า “มารยาท” ภาษาบาลีว่า “มรียาท” ซึ่งหมายถึง คับนาค โดยมีความหมายตามรากศัพท์เดิมว่า นาคีต้องมีคับ ถือ แนวนดที่ขยสูงชันสามารถกักเก็บน้ำไว้ได้ หรือระบายน้ำออกไปได้ตามความต้องการฉันใด กิริยาอาการของคนเราก็นั้น ถ้ามีขอบเขตหรือระเบียบแบบแผนที่เหมาะสมแก่กาลเทศะและสังคมแล้ว ย่อมแสดงว่าผู้นั้นเป็นผู้มีมารยาทหรือวัฒนธรรมอันดีงาม ส่วนมารยาทไทยเป็นการเจาะจงชี้แจงให้ทราบถึงขอบเขตหรือระเบียบแบบแผนแห่งการประพฤติปฏิบัติแบบไทยที่บรรพบุรุษของเราได้ พิจารณากำหนดขึ้นให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและสังคม เป็นความงดงาม ความอ่อนโยนละมุนละไม เป็นเอกลักษณ์ของคนไทยที่ควรรักษาไว้ตลอดไป

วาสนา บุญสม (2548, น. 179) มารยาทหรือมรรยาท หมายถึง กิริยา วาจาที่ สุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมแก่กาลเทศะและการปฏิบัติตนขณะอยู่ลำพังหรืออยู่กับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะ เป็นผู้อาวุโส ผู้บังคับบัญชา ผู้อ่อนอาวุโส หรือบุคคลที่มีสถานภาพเท่าเทียมกัน

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2549, น. 2 อ้างใน สุภาพร ฉั่วพันธ์ 2554, น. 24) มรรยาทหรือมารยาท หมายถึง กิริยาอาการที่ควรประพฤติปฏิบัติอย่างมีขอบเขต หรือมีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมแก่กาลเทศะและสังคม มารยาทไทยเป็นการเจาะจงในแบบแผนแห่งการประพฤติปฏิบัติแบบไทยที่บรรพบุรุษได้พิจารณากำหนดขึ้น และดัดแปลงแก้ไขใช้สืบต่อกันมา มารยาทไทยครอบคลุมถึง กิริยา วาจาต่าง ๆ เช่น การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของ ส่งของ การทำความเคารพ การแสดงกิริยาอาการ การรับประทานอาหาร การให้และรับบริการ การทักทาย การสนทนา การใช้คำพูด การฟัง การใช้เครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งการประพฤติปฏิบัติ ในพิธีการต่างๆ

กฤษกร เพชรนอก (2550, น. 8 อ้างใน นภาพร เต็งนุ, 2555, น. 7) ให้ความหมาย มารยาทไทย ว่า หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสม ตามระเบียบแบบแผนของความ เป็นไทยที่ได้สืบทอดกันมาจากอดีต สู่ปัจจุบัน เป็นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยที่ งดงามและสุภาพอ่อนโยน

วัลดา สุวรรณภาศรี (2550) มารยาท หมายถึง กิริยาอาการที่ควรประพฤติปฏิบัติอย่างมีขอบเขตหรือมีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมกับกาลเทศะและสังคมที่บรรพบุรุษได้ถือปฏิบัติสืบทอดมาเป็นเวลานาน

สรุปแล้ว มารยาทในสังคม หมายถึง กิริยา วาจาที่สุภาพเรียบร้อย ที่พึงปฏิบัติในสังคมโดยมีระเบียบแบบแผน เหมาะสมกับกาลเทศะ

1.2 องค์ประกอบของมารยาททางสังคม

สมทรง ปุณฺณฤทธิ (2544, น. 12) กล่าวถึงองค์ประกอบของมารยาทไทยดังต่อไปนี้

1. มีกิริยา วาจา สุภาพ เรียบร้อยอ่อนโยนต่อชนทุกชั้น
2. ตกแต่งร่างกายด้วยเสื้อผ้า ตลอดจนใบหน้าและทรงผมให้ถูกระเบียบสมส่วนแต่พองาม สุภาพเหมาะสมทุกโอกาส สะอาดและประหยัดอีกด้วย
3. มีอิริยาบถอยู่ในท่าธรรมดา ไม่ฝืน งามแต่สุภาพ ไม่แข็งกระด้าง ไม่ตีเสมอ ไม่ตื่นกลัว ไม่หัวเราะเปิดเผยเสียงดังหรือหลุกหลิกและไม่เก้อเขินหรือกระดากอาย
4. การแสดงมารยาทไม่จำเป็นต้องซ้ำเกินควร และต้องไม่ลุลกลนจนขาดความเรียบร้อยงดงาม

1.3 คุณค่าของการมีมารยาทต่อผู้ประพฤติปฏิบัติและต่อสังคม

ผะอบ โปษะกฤษณะ (2530, น. 2) กล่าวถึงคุณค่าของมารยาทว่า คนไทยได้รับการยกย่องจากต่างชาติมาช้านานว่า เป็นผู้ที่มีมารยาทอ่อนโยน นุ่มนวล น่ารัก บางคนในสมัยนี้ คิดว่ามารยาทไทยนั้นล้าสมัย แต่ถ้าคิดให้ดีแล้วจะเห็นว่า ผู้ที่มีมารยาทที่ดีนั้นก็คือ ผู้ที่ปรับปรุงตนให้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ หรือกาลเทศะเป็นสำคัญ ฉะนั้น ผู้ที่มีมารยาทก็คือผู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ ประโยชน์ของผู้ที่มีมารยาทมีอยู่ 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อประโยชน์ของผู้ปฏิบัติ คือ
 - 1.1 เป็นการเสริมบุคลิกลักษณะของตนเองให้เป็นผู้มีเสน่ห์ เป็นที่ชื่นชมนิยม หรือนับถือแก่ผู้ได้พบเห็นได้ติดต่อด้วย
 - 1.2 ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติมีสุขภาพดี เพราะท่วงท่าที่เป็นมารยาทอันดีงามนั้นทำให้ร่างกายมีความสมดุลไม่เป็นสาเหตุของโรคภัยในภายหลัง
2. เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม สังคมมีความสุข ทำให้ผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกันไม่ได้รับความเดือดร้อน หรือ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทบกระทั่งกันขึ้น

1.4 ประเภทของมารยาท

กิริยามารยาทเป็นเอกลักษณ์ส่วนหนึ่ง เป็นเรื่องของการปฏิบัติตนต่อบุคคลของคนในชาติไทย ผู้ที่มีมารยาทนั้นต้องประพฤติดีทั้งทางกาย วาจา ใจ คือ ทำดี พูดดี คิดดี แยกได้ ดังนี้

1. มารยาททางการพูด คือ การพูดที่ไพเราะอ่อนหวาน เป็นสมบัติสำคัญในการพูดเพื่อยืดเหนียวใจของผู้ฟังให้เกิดความรักใคร่และน่าเชื่อถือ แสดงออกถึงความคิดที่สะท้อนมาจากจิตใจ

มารยาทในการพูดที่ดี มีดังนี้

1. พูดจาไพเราะ

2. ไม่แย่งกันพูด
3. พูดด้วยคำสุภาพไม่ยวบคาย
4. พูดด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล
5. ไม่พูดแทรกจังหวะผู้อื่น
6. พูดด้วยหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส
7. ใช้ความดังของเสียงให้พอเหมาะ ไม่เสียงเบาหรือดังเกินไป
8. ไม่พูดนินทาว่าร้ายผู้อื่น
9. เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามหรือแสดงความคิดเห็น

2. มารยาททางกาย คือ การทำดี เป็นการแสดงอาการที่กระทำทางกายว่าสมควรทำในสิ่งที่ไม่ควรทำหรือไม่ ด้วยการระมัดระวังการกระทำต้องไม่เดือดร้อนทั้งต่อตนเองและส่วนรวม โดยมารยาทในอริยาบถใหญ่ คือ การยืน การเดิน การนั่ง เป็นต้น

มารยาทในการยืน

สมทรง ปุณฺณฤทธิ (2544, น. 14) กล่าวว่า การยืน คือ การยืนตรง ขาชิด ปลายเท้าแยกเล็กน้อย ปล่อยมือไว้ข้างลำตัว

สุทธิ ภีบาลแทน (2530, น. 17) ได้แบ่งการยืนในโอกาสต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. การยืนตามลำพัง ท่าที่ยืนควรอยู่ในลักษณะสุภาพ ขาทั้งสองข้างชิดกัน หรืออยู่ในท่าพัก แขนปล่อยแนบลำตัว หรือประสานไว้ข้างหลังเล็กน้อย จะยืนเอียงข้าง, เกินน้อย แต่ต้องให้อยู่ในท่าที่สง่างาม อย่ายืนถ่างขา แกว่งแขน หันหน้าไปมา ลูกเล็ก ลูกกลน หรือ หลุก หลิก ในขณะที่ยืนไม่ควรเอามือล้วงกระเป๋า

2. การยืนเฉพาะหน้าผู้ใหญ่ การยืนต่อหน้าผู้ใหญ่ ถ้าไม่จำเป็นไม่ควรยืนตรงหน้าผู้ใหญ่ ควรยืนเฉียงไปทางใดทางหนึ่ง มีการยืนอยู่ 2 วิธี คือ

- 2.1 ยืนตรง ขาชิด ปลายเท้าห่างกันเล็กน้อย มือทั้งสองแนบข้าง ท่าทางสำรวม
- 2.2 ยืนค้อมส่วนบนตั้งแต่เอวขึ้นไปเล็กน้อย มือประสานไว้ข้างหน้า ท่าทาง

สำรวม

มารยาทในการเดิน

สุทธิ ภีบาลแทน (2530, น. 23) ได้แบ่งมารยาทเกี่ยวกับการเดิน ไว้ดังนี้

1. การเดินตามลำพัง เดินอย่างสุภาพ หลังตรง ช่วงก้าวไม่ยาวหรือสั้นเกินไป แกว่งแขนแต่พองาม สำหรับผู้หญิงเวลาเดินให้ระวังการแกว่งแขนและสะโพกให้อยู่ในท่าทางที่เป็นธรรมชาติ

2. การเดินกับผู้ใหญ่ มีวิธีการปฏิบัติดังนี้

2.1 เมื่อเดินกับผู้ใหญ่ ให้เดินทางซ้ายก่อนไปทางหลังเล็กน้อย เว้นแต่ต้องเดินในที่จำกัดจึงเดินตามหลังเป็นแถวได้ ทำเดินต้องนอบน้อม หากต้องเดินตามหลังในระยะใกล้ๆ ต้องสังเกตว่าผู้ใหญ่ที่เดินนำอยู่จะหยุด จะได้ชะลอเท้า เพื่อป้องกันไม่ให้เดินชน

2.2 การเดินนำหน้าผู้ใหญ่ ให้เดินเอียงไปทางขวามือ ค้อมตัวลงเล็กน้อย

3. การเดินผ่านผู้ใหญ่

สมทรง ปุณฺณฤทธิ (2544, น. 35-37) ได้แบ่งการเดินผ่านผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

3.1 เมื่อผู้ใหญ่ยืน ให้เดิน ค้อมตัว ผ่านถ้าผู้ใหญ่ทักทายให้ยืนน้อมกายพูด และเมื่อจบการสนทนาให้ไหว้ครั้งหนึ่งแล้วค้อมตัวเดินผ่านไป หากเป็นผู้ที่ไม่คุ้นเคยไม่ต้องไหว้

3.2 เมื่อผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้ การเดินผ่านผู้ใหญ่ ขณะผู้ใหญ่นั่งบนเก้าอี้ให้ เดินเข้า ผ่านไป การเดินเข้า คือ คูกเข่าลง ตัวตรง มืออยู่ข้างๆ ลำตัว ปลายเท้าตั้ง ช่วงก้นวางองาม ไม่ กระชั้นเกินไป มือห้อยลงข้างตัว แกว่งแขนเล็กน้อยเช่นเดียวกับการเดิน

3.3 เมื่อผู้ใหญ่นั่งกับพื้น ให้คลานลงมือ

มารยาทในการนั่ง

สุทธิ ภิบาลแทน (2530, น. 31) ได้แบ่งรูปแบบการนั่ง ไว้ดังนี้

1. การนั่งเก้าอี้

1.1 การนั่งเก้าอี้ตามลำพัง ให้นั่งในท่าปล่อยตัวตามสบาย แต่ต้องระมัดระวัง ท่าทางที่ไม่ควรบางอย่าง เช่น ไม่ควรนั่งยกขาขึ้นพาดโต๊ะหรือเก้าอี้ นั่งยกเก้าอี้ไปมา

1.2 การนั่งเก้าอี้ต่อหน้าผู้ใหญ่ มีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

1.2.1 การนั่งเก้าอี้ต่อหน้าผู้ใหญ่ที่อายุไม่มาก ผู้ชายให้นั่งเต็มเก้าอี้หลังไม่ พิงพนัก ตัวตรง มือประสานกัน เข่าห่างกันเล็กน้อยส้นเท้าชิดกัน และปลายเท้าห่างกันเล็กน้อย สำหรับผู้หญิงให้นั่งเพียงครึ่งกันแล้วค่อยๆ ขยับก้นจนอยู่เต็มกัน หลังไม่พิงพนัก มือประสานกัน หัวเข่า ส้นเท้า ปลายเท้าชิดกัน

1.2.2 การนั่งเก้าอี้ต่อหน้าผู้ใหญ่ ทั้งผู้ชายและผู้หญิงนั่งในลักษณะเดียวกัน กับการนั่งต่อหน้าผู้ใหญ่ที่อายุไม่มาก

1.3 ท่าทางที่ไม่เหมาะสมเมื่อนั่งเก้าอี้ต่อหน้าผู้ใหญ่ ที่ควรระมัดระวัง มีดังนี้

1.3.1 อย่างนั่งไขว้ขาหรือนั่งไขว้ห้าง

1.3.2 อย่าเอนหลังพิงพนักเก้าอี้ แสดงอาการขาดความสำรวม

1.3.3 อย่าเหยียดเท้าไปข้างหน้า

1.3.4 อย่าเอามือพาดพนักเก้าอี้

1.3.5 อย่างนั่งบิดตัวแสดงอาการเมื่อย

2. การนั่งกับพื้น แบ่งได้ดังนี้

2.1 เมื่อนั่งกับพื้นตามลำพัง ให้นั่งพับเพียบในลักษณะสุภาพ ยืดตัวตรง ไม่ต้อง เกือบปลายเท้า มีอวางบนตัก

2.2 เมื่อนั่งกับพื้นต่อหน้าผู้ใหญ่ ให้นั่งพับเพียบเช่นเดียวกับการนั่งตามลำพัง น้อมตัวข้างหน้าเล็กน้อย เกือบปลายเท้า มือประสานกัน

3. มารยาทการแต่งกาย

สุทธิ ภิบาลแทน(2530, น. 2) กล่าวว่า การแต่งกายเป็นเรื่องแสดงถึง ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมและยังสื่อแสดงอุปนิสัยใจคอ จิตใจ รสนิยม ตลอดจน การศึกษาและฐานะของแต่ละบุคคลได้เป็นอย่างดี

หลักสำคัญเกี่ยวกับการแต่งกาย มี 3 ประการ คือ

1. ความสะอาด เป็นเรื่องที่ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษเริ่มตั้งแต่ เครื่องแต่งกาย ได้แก่ เสื้อผ้า ถุงเท้ารองเท้า เครื่องประดับ กระเป๋าถือ ต้องสะอาด หากจะใช้เครื่องสำอางควรใช้

สีสันทันที่พอเหมาะพอควร และส่วนของร่างกาย ต้องสะอาดทุกส่วน ตั้งแต่ ผม ปาก ฟัน หน้าตา มือ แขน ลำตัว ขา และเท้า ตลอดจน เล็บมือ เล็บเท้า

2. ความสุภาพเรียบร้อย คือ เครื่องแต่งกายต้องอยู่ในลักษณะสุภาพเรียบร้อย ไม่รุ่มร่ามหรือรัดจนเกินไป ไม่ใช่สีสันทันฉูดฉาด ไม่เป็นเสื้อที่มีรูปแบบสมัยแตกต่างกับผู้อื่น ความสุภาพเรียบร้อยยังรวมถึงเครื่องประดับ กระเป๋าถือ รองเท้า การแต่งหน้าแต่งผมด้วย

3. ความถูกต้องกาลเทศะ การแต่งกายให้ถูกกาลเทศะ เป็นเรื่องสำคัญ ผู้มีมารยาทดีย่อมต้องเอาใจใส่เรื่องนี้เป็นพิเศษ

การแต่งกายให้ถูกกาล หมายถึง การเลือกแต่งกายให้ถูกต้องเหมาะสมกับเวลา ยุค สมัยนิยม

การแต่งกายให้ถูกเทศะ หมายถึง การเลือกแต่งกายให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานที่

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมารยาททางสังคม

อนันต์ แยมเยื่อน (2551) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 604 คน ผลการศึกษาพบว่า ประการแรก นักเรียนในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมทางกายและมารยาททางวาจา มากกว่า นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีค่าขวัญ ประการที่สอง นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีความรู้เกี่ยวกับมารยาท มีประสบการณ์ทางสังคมมาก จะมีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่านักเรียนฝ่ายตรงข้าม

สุภาพร ฉั่วพันธ์ (2554) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคพ่อแม่แบบที่มีต่อมารยาทในการรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสัตยาไส อำเภอยะบะดา จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2553 จำนวน 16 คน ผลการศึกษาพบว่า (1) นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหารได้เหมาะสมมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหารได้เหมาะสมมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีมารยาทในการรับประทานอาหารเหมาะสมมากขึ้นมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 5) ได้กล่าวถึง หลักการ จุดหมาย สมรรถนะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ดังนี้

1. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการสำคัญ คือ

1.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ มีทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นคนไทยควบคู่กับความเป็นสากล

1.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

1.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

1.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

1.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

2. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม รวมถึงการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง จนถึงการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสร้างองค์ความรู้หรือข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมอย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักการ เหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ นำความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไข ปัญหา มีการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นการนำทักษะกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดี การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รู้จักหลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลต่อตนเองและสังคม

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สามารถเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ในการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อย่างถูกต้องและมีคุณธรรม

4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยกิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2.2 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

นุชลี อุภักย์ (2543, น. 5) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นบริการช่วยป้องกันปัญหา แก้ปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการให้กับผู้ที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาทุกคน โดยมีการดำเนินงานที่เป็นระบบระเบียบและมีขั้นตอนรวมทั้งมีหลักการในการช่วยเหลือว่าจะต้องทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจเพื่อให้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้และรู้จักโลกที่เขาจะต้องดำเนินชีวิตอยู่

ลัดดาวรรณ ฌ ระนอง (2544, น. 136 อ้างใน วิไลวรรณ อนันตะ, 2554, น. 38) กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการด้วยการใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัย และหลักสูตรแนะแนวที่วางไว้สำหรับแต่ละวัย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 24) กิจกรรมแนะแนว คือ กิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ฟังตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงานอาชีพ ส่วนตัวและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดี มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545, น. 81 อ้างใน ชัญญา บุญรักษ์, 2556, น. 57) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการแนะแนวจัดให้แก่ผู้รับบริการในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริการแนะแนวด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็ก วัยรุ่น หรือผู้ใหญ่ รู้จักและเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม ได้ค้นพบความสามารถ ความถนัดความสนใจ และความต้องการของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การปรับตัวทั้งด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม ตลอดจนทั้งการวางแผนอนาคตด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น. 16) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

ชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถสรุปได้ว่า เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวที่มุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจ ตนเอง ทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3 ความมุ่งหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

พนม ลีมาอารีย์ (2548, น. 6) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการแนะแนวสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ความมุ่งหมายทั่วไป ประกอบด้วย 3 ประการ คือ

1.1 เพื่อป้องกันปัญหา คือ การแนะแนวมุ่งป้องกันไม่ให้นักเรียนเกิดปัญหาหรือความยุ่งยากในการดำเนินชีวิตของตน สามารถป้องกันและการปล่อยให้ปัญหาเกิดขึ้นแล้วค่อยแก้ไข จะทำได้ยากและใช้เวลานาน บางกรณีอาจแก้ไขไม่ได้เลย

1.2 เพื่อแก้ไขปัญหา การแนะแนวมุ่งให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพราะหากปล่อยให้นักเรียนประสบปัญหาเกิดโดยที่ไม่มีการช่วยเหลือ นักเรียนย่อมไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 เพื่อส่งเสริมพัฒนา มุ่งให้การส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามมีพัฒนาการในด้านต่างๆอย่างสมบูรณ์

2. ความมุ่งหมายเฉพาะ หมายถึง ความมุ่งหมายของการแนะแนวที่สถานศึกษาจัดให้มีบริการแนะแนว เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมายหลักสูตร สภาพสังคม เช่น

2.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้

2.2 เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับตนเองและสภาพแวดล้อม

2.3 เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักนำตนเอง คือ ช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง

2.4 เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้วิจารณญาณคาดการณ์ล่วงหน้า สิ่งที่น่าจะเกิดขึ้น รู้จักหลีกเลี่ยงและป้องกันปัญหา

2.5 เพื่อส่งเสริมให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครูและนักเรียน

2.6 เพื่อช่วยฝึกเรื่องประชาธิปไตยให้แก่เยาวชน

2.7 เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดี ระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน

2.4 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนว

วลัยลักษณ์ ภัคดีพล (2533, น. 9 อ้างใน นพมาศ คงมีสุข, 2556, น. 15) กล่าวว่า องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย 1. คู่มือครู ประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีใช้เครื่องมือวัด เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบทดสอบ 2. โปรแกรมกิจกรรม หัวข้อเรื่อง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน อุปกรณ์และการประเมิน

วัฒนกิจ สิทธิสถิตอังกร (2546, น. 27 อ้างใน วิไลวรรณ อนันต์ตะ, 2554, น. 43) กล่าวว่า จากการสัมมนาหาคำจำกัดความของคำว่าชุดกิจกรรมแนะแนว คณาจารย์และนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนวมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2545 ได้กำหนดให้ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึงเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรม ที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนว โดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย 1. คู่มือผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการของผู้ให้บริการ และแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 2. คู่มือผู้รับบริการ ซึ่งมีใบงาน ใบความรู้ และแบบทดสอบก่อนและหลัง 3. สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

2.5 ลักษณะของชุดกิจกรรมแนะแนว

สมร ทองดี และปราณี रामสูตร (2541, น. 29-41 อ้างใน นพมาศ คงมีสุข, 2556, น. 16) ได้กล่าวถึงหลักพัฒนากิจกรรมแนะแนวสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ลักษณะของสิ่งที่ต้องการพัฒนา การพัฒนากิจกรรมแนะแนวประกอบไปด้วย การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ และการพัฒนา กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งผู้แนะแนวควรจัดให้ครอบคลุมทุกด้านตามความจำเป็น และความต้องการของผู้รับบริการ

2. ลักษณะของผู้รับบริการการพัฒนากิจกรรมแนะแนวจะต้องจัดให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย 3 วัย ได้แก่

2.1 วัยเด็ก เป็นวัยแสวงหา ออยากรู้อยากเห็น ชอบสนุก มีข้อจำกัดอยู่บ้างด้าน ลักษณะการสื่อสารควรเป็นกิจกรรมเรียนรู้ปนเล่น

2.2 วัยรุ่นเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น ต้องการการยอมรับ ความเป็นอิสระ แสวงหาเอกลักษณ์และบทบาทที่เป็นช่วงเวลาของการตัดสินใจเลือกเส้นทางชีวิต ด้านการศึกษาและอาชีพ มีพลังทางด้านร่างกายและความคิดและปัญญา ควรเน้นกิจกรรมแบบกลุ่ม ส่งเสริมในด้านการแสดงออก การเรียนรู้ทางการศึกษาและอาชีพและเน้นกิจกรรมให้ได้ลงมือปฏิบัติ

2.3 วัยผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีประสบการณ์ชีวิตหลายด้าน มีสถานะและบทบาททางสังคมวุฒิภาวะทางอารมณ์แต่อาจมีปัญหาบางประการในบางช่วงของชีวิต กิจกรรมที่น่าส่งเสริม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเน้นประสบการณ์ เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ หาเหตุผลและเสนอแนวคิด ควรเน้นกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของผู้บริการวัยผู้ใหญ่ให้มากเป็นพิเศษ

3. ลักษณะของกิจกรรม การจัดกิจกรรมมี 2 รูปแบบ คือ กิจกรรมแนะแนวรายบุคคล และรายกลุ่ม กิจกรรมรายบุคคลได้แก่ การอบรมพัฒนาในรูปแบบโครงการพิเศษ เช่นโครงการส่งเสริมจริยธรรม การสาธิต การทดลอง การฝึกปฏิบัติ การสืบค้น ส่วนกิจกรรมแนะแนวเป็นกลุ่มได้แก่ กิจกรรมกลุ่มทำงาน กระบวนการกลุ่มทำงาน กระบวนการกลุ่ม กลุ่มสัมพันธ์

4. ประโยชน์ของการนำไปใช้ ซึ่งเป็นหัวใจในการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยมุ่งเน้นให้ผู้รับบริการสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

กรมวิชาการ (2544, น. 25) ได้ระบุลักษณะสำคัญของการกิจกรรมการแนะแนวดังต่อไปนี้

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจของตนเอง
2. สนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา อาชีพ และสังคมเพื่อใช้ในการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อ และเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
3. เสริมสร้างทักษะต่างๆ ให้นักเรียนมีบุคลิกภาพและปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข
4. เสริมสร้างค่านิยมที่ดี มีวินัย มีคุณธรรม และจริยธรรมอันดีงาม
5. เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะในวิชาต่างๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงาน สามารถเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง

กาญจนา สุพรรณคง (2550, น. 16 อ้างใน สมชาย มะนูน, 2555, น. 38) กล่าวถึง ลักษณะของกิจกรรมแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจของตนเอง สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา ด้านงานอาชีพ ชีวิตส่วนตัวและสังคม เพื่อใช้วางแผนในการเรียน การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ ที่เหมาะสมกับตนเอง เสริมสร้างทักษะต่างๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข เสริมสร้างค่านิยม วินัย คุณธรรม และจริยธรรมที่ดี เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะในวิชาการต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงาน สามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมหรือครูเป็นผู้ริเริ่ม เป็นที่ปรึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียน การทำกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆโดยการประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่แสดงถึงการพัฒนาของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการผ่านช่วงชั้น และสรุปการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและนำเสนอผู้เกี่ยวข้องต่อไป

สรุปได้ว่า ลักษณะของการจัดกิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนา ส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ตามขอบข่ายของการแนะแนว เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี และมีความสุข สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี

2.6 ประเภทของชุดกิจกรรมแนะแนว

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประเภทของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า
บุญเกื้อ วรรหาเวช (2530, น. 69-71 อ้างใน วิไลวรรณ อนันตะ, 2554, น. 44)
ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้ 3 ประเภท คือ

1. ชุดกิจกรรมแนะแนวสำหรับครู สำหรับผู้สอนจะใช้สอนผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ หรือเป็นการสอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนได้รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งขยายเนื้อหาสาระ ให้ชัดเจน ชุดกิจกรรมแบบนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูดให้น้อยลง และใช้สื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ใน ชุดการสอนในการนำเสนอเนื้อหา สื่อที่ใช้ ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ ภาพยนตร์ เทป บันทึกเสียง หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น ข้อสำคัญ คือ สื่อที่จะนำมาใช้ต้องให้ผู้เรียนได้เห็น อย่างชัดเจนทุกคน หรือเรียกว่าชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยาย

2. ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบกลุ่มกิจกรรม สำหรับให้ผู้เรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม ประมาณ 5 - 7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดกิจกรรม แต่ละชุดมุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่ เรียนและให้ผู้เรียนมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน ชุดกิจกรรมชนิดนี้มักใช้ในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

3. ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบรายบุคคล สำหรับเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือ ผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ความสามารถและความสนใจของตนเอง อาจเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้าน ก็ได้ ส่วนใหญ่จะมุ่งให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม และสามารถประเมินผล การเรียนด้วยตนเองได้ ชุดกิจกรรมชนิดนี้อาจจัดในลักษณะของหน่วยการสอนย่อยหรือโมดูลได้

2.7 ประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนว

วัฒนา พัชราวิช (2530 อ้างในสุจิตรา โนมะยา, 2555, น. 20-21) ได้สรุป ประโยชน์ของการแนะแนวไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนสามารถหาความรู้ได้อย่างถูกต้อง ทำให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนดี ยิ่งขึ้น ทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ
2. ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดของตนเอง เลือกวิชาเรียนตาม ความรู้และความสามารถของตนเอง
3. กระตุ้นให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษา ทำให้เกิดความ สนใจในการเรียน และพอใจที่จะศึกษาหาความรู้
4. ช่วยให้โรงเรียนจัดรายวิชาเรียนได้ตรงกับความต้องการของนักเรียน รู้แนวทาง ในการจัดวิชาเรียนได้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน
5. ช่วยเป็นเกราะในการป้องกันปัญหา มีการวางแผนในการแก้ไขปัญหาไว้ล่วงหน้า เพื่อช่วยให้นักเรียนไม่ต้องเผชิญกับปัญหานั้นๆ
6. ช่วยให้นักเรียนมีความคิดอย่างรอบคอบ เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามความ สนใจและความสามารถของตนเอง
7. ช่วยให้นักเรียนเลือกอาชีพตามความถนัดและความสามารถของตนเอง เพื่อเป็น แนวทางไปสู่ความสำเร็จในวิชาที่ตนเองเลือกเรียน

8. ช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดค้นและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง
9. ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดี มีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม
10. ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการศึกษา สามารถนำความรู้ที่เล่าเรียนไปใช้ในการปรับตัว
11. ช่วยให้นักเรียนรู้จักระเบียบวินัยและขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศชาติและเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว มีความมานะอดทน มีความขยันหมั่นเพียรเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ
12. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจและรู้จักตนเองอย่างแท้จริง รู้จักคิดและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มีการวางแผนชีวิตในอนาคตและดำเนินชีวิตไปตามที่ตนต้องการ
13. ช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว รู้จักและเข้าใจบุคคลอื่น เห็นอกเห็นใจ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นที่ยอมรับของสังคม เกิดความรู้สึกปลอดภัยในการอยู่ร่วมกันในสังคม และทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
14. ช่วยให้นักเรียนเป็นคนมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ในการตัดสินใจ เห็นคุณค่าของตนเองและนำคุณค่าของตนเองไปใช้ให้เกิดประโยชน์
15. ช่วยให้ครูและผู้บริหาร รู้สาเหตุของพฤติกรรมเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาดังข้างขึ้น
พนม ลิมอารีย์ (2548) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังต่อไปนี้
 1. ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ ทำให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี รู้จักเลือกตัดสินใจอย่างฉลาดเหมาะสมสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ตนประสบได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวางแผนชีวิตในอนาคตของตนเอง และสามารถนำตนเองไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งยังช่วยให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้เกิดความเจริญทุกด้านอย่างมีบูรณาการ
 2. ช่วยให้ครูได้รู้จักนักเรียนของตนแต่ละคนได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้ยอมรับนักเรียนในฐานะเป็นเอกลักษณ์ เข้าใจว่านักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เช่น สติปัญญา สภาพร่างกาย ความถนัด ความสนใจ ค่านิยม ทำให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และช่วยให้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากนักเรียนลดน้อยลงไปด้วย
 3. ช่วยให้บิดามารดาและผู้ปกครองของนักเรียนรู้จักเข้าใจเด็กของตนดีขึ้น ยอมรับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับบุตรหลานของตนในฐานะที่เป็นบุคคลหนึ่งซึ่งแตกต่างจากบุคคลอื่น และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนาบุตรหลานของตน
 4. ช่วยให้สังคมและประเทศชาติได้ประชากรที่มีคุณภาพไม่เป็นผู้ก่อปัญหาให้กับสังคมและช่วยเพิ่มพูนเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเด็กได้เรียนและได้ประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตน

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

สมชาย มะนูน (2555) ได้ศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง

จังหวัดนครนายก จำนวน 15 คน โดยเลือกแบบเจาะจง พบว่า หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหลังจากใช้ชุดกิจกรรม แนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจาของนักเรียน ลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา แล้ว พฤติกรรมก้าวร้าว ทางกายของนักเรียนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) หลังจาก ใช้ชุดกิจกรรมแนะ แนวควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวทางอารมณ์ของนักเรียนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

วิไลวรรณ อนันต์ตะ (2554) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับสื่อ รูปภาพเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียน บ้านถ้ำ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า (1) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับสื่อรูปภาพ นักเรียน กลุ่มทดลองมีทักษะการแก้ปัญหา เฉพาะหน้าสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 (2) หลังการใช้ชุด กิจกรรมแนะแนวควบคู่กับสื่อรูปภาพ นักเรียนกลุ่มทดลอง มีทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าสูงกว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับสื่อ รูปภาพ เป็นระยะเวลา 1 เดือน นักเรียนกลุ่ม ทดลองมีทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าสูงกว่าก่อน การทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นพมาศ คงมีสุข (2556) ได้ศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาวจีสัจจริต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดชัยมงคล จังหวัดอ่างทอง จำนวน 60 คน พบว่า (1) ภายหลังจากทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีวจีสัจจริตสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ภายหลังจากทดลองนักเรียน กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึก ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวมีวจีสัจจริต สูงกว่าของกลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 และ (3) วจีสัจจริตของ นักเรียนกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองกับในระยะหลังการติดตามผลไม่แตกต่างกัน

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคตัวแบบ

3.1 ความหมายของเทคนิคตัวแบบ

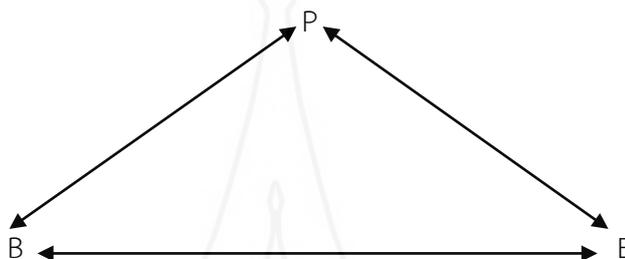
ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 ,น. 52) ได้กล่าวว่า ตัวแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็น แบบอย่างที่ดีเป็นบรรทัดฐาน เป็นแบบหรือตัวอย่างที่นำมาให้เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการ เปรียบเทียบและเพื่อเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต (2549, น. 79) กล่าวว่า เทคนิคตัวแบบ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลสังเกต ฟัง หรืออ่าน เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลอื่นหรือสัญลักษณ์แทน บุคคล แล้วสามารถประมวลเป็นข้อมูลในการแสดงพฤติกรรมของตนเอง

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า เทคนิคตัวแบบ หมายถึง กระบวนการหรือ วิธีการเพื่อให้บุคคลเกิดการเรียนรู้จากการสังเกต เลียนแบบ จากตัวแบบที่ได้รับ และแสดงความ คิดเห็น ความรู้สึกต่อการแสดงออกของตัวแบบที่สังเกตได้

3.2 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2549, น. 48) Bandura มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของคนเรา ไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะมีปัจจัยส่วนบุคคล (ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่นๆ) ร่วมด้วย และการร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นต้องร่วมกันในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรมและสภาพแวดล้อม ซึ่งเขียนได้ดังภาพ

ภาพที่ 2.1 เป็นการแสดงการกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และส่วนบุคคล (P) ซึ่งได้แก่ ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่นๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการกระทำ

การที่ปัจจัยทั้ง 3 ทำหน้าที่กำหนดซึ่งกันและกัน ไม่ได้หมายความว่าทั้งสามปัจจัยจะมีอิทธิพลในการกำหนดซึ่งกันและกันอย่างเท่าเทียมกัน บางปัจจัยอาจมีอิทธิพลมากกว่าอีกบางปัจจัยและอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 3 นั้น ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกัน หากแต่ต้องอาศัยเวลาในการที่ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งมีผลต่อการกำหนดปัจจัยอื่นๆ

3.3 กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ

Bandura (1989 อ้างใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549, น. 51-52) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ ประกอบด้วย 4 กระบวนการ ดังนี้

1. กระบวนการตั้งใจ (Attentional Processes) เป็นตัวกำหนดว่าบุคคลจะสังเกตอะไรจากตัวแบบ การตั้งใจสังเกตจะทำให้เกิดการรับรู้ได้อย่างแม่นยำถึงพฤติกรรมของตัวแบบ ความตั้งใจจะสูงหากตัวแบบเป็นผู้มีชื่อเสียง มีลักษณะดึงดูดใจ เป็นที่นิยมและชื่นชอบกันทั่วไป หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกต และขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้สังเกต เกี่ยวกับความสามารถในการรับรู้สติปัญญา ระดับการตื่นตัว เจตคติ องค์ประกอบที่มีผลต่อกระบวนการตั้งใจแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบของตัวแบบ ตัวแบบที่ทำให้ผู้สังเกตมีความตั้งใจสังเกตต้องเป็นตัวแบบที่มีลักษณะเด่นชัด เป็นตัวแบบที่ทำให้ผู้สังเกตพึงพอใจ พฤติกรรมที่แสดงออกไม่ซับซ้อนมาก จิตใจ พฤติกรรมของตัวแบบที่แสดงออกควรมีคุณค่าในการใช้ประโยชน์

องค์ประกอบของผู้สังเกต ได้แก่ ความสามารถในการรับรู้ การเห็น การได้ยิน การรับรู้รส กลิ่น สัมผัส จุดของการรับรู้ ความทางปัญญา ระดับการตื่นตัว และความชอบที่เคยได้เรียนรู้มา

2. กระบวนการเก็บจำ (Retention Processes) ผู้สังเกตต้องมีความสามารถในการเก็บจำลักษณะของตัวแบบได้ถูกต้อง ต้องแปลงข้อมูลจากตัวแบบเป็นรูปแบบของสัญลักษณ์ จัดโครงสร้างเพื่อให้จำได้ง่าย ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการเก็บจำ คือ การเก็บรหัสเป็นสัญลักษณ์ เพื่อให้ง่ายแก่การจำ การจัดโครงสร้างทางปัญญา การชักซ้อมลักษณะของตัวแบบที่สังเกตในความคิดของตนเองหรือสร้างจินตนาการในสมอง ชักซ้อมด้วยการกระทำ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับความสามารถทางปัญญา และโครงสร้างทางปัญญาของผู้สังเกตอีกด้วย

3. กระบวนการกระทำ (Production Processes) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตแปลงสัญลักษณ์ที่เก็บจำเป็นการกระทำ จะกระทำได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งที่จำได้ในการสังเกต การกระทำของตนเอง การได้ข้อมูลย้อนกลับ การเทียบเคียงการกระทำกับภาพที่จำได้ นอกจากนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้สังเกตอีกด้วย ได้แก่ ความสามารถทางกาย ทักษะในพฤติกรรมย่อยต่างๆ

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Processes) แม้ผู้สังเกตจะมีความสามารถในการเก็บจำการกระทำของตัวแบบได้ดีเพียงใด แต่ถ้าหากขาดแรงจูงใจเขาย่อมไม่มีความประสงค์จะเลียนแบบหรือทำตามตัวแบบ เขาจะทำตามอย่างเมื่อมีเหตุผลที่ดีพอหรือมีแรงจูงใจบางอย่างเท่านั้น เช่น

1. ประวัติการได้รับการเสริมแรงในอดีตที่ผ่านมาเมื่อเขาทำตามแบบอย่างในเรื่องอื่นได้
2. ความเชื่อมั่นในสัญญาว่าจะได้รับการเสริมแรง เป็นความคาดหวังว่าเมื่อทำตามตัวแบบได้จะได้รับสิ่งที่ต้องการหรือพึงพอใจ
3. มีการเสริมแรงทางอ้อมจากการที่เห็นคนอื่น ๆ ได้รับสิ่งที่พอใจเมื่อทำตามตัวแบบได้
4. ในการพัฒนาตนเองหรือการปรับปรุงพฤติกรรมตนเองตามหลักการจิตวิทยาปัญญานิยม จะเน้นที่การเปลี่ยนแปลงความคิด เปลี่ยนความรู้สึก และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา

3.4 ประเภทของตัวแบบ

การเรียนรู้ของเด็กโดยใช้ตัวแบบ เด็กจะสามารถเรียนรู้จากตัวแบบที่ทำหน้าที่เป็นสิ่งเร้า เป็นสื่อให้เด็กได้สังเกตและเลียนแบบการแสดงออกนั้นๆ

แบนดูรา (Bandura, 1977, น. 40-51 อ้างใน สุภาพร ฉั่วพันธ์, 2554, น. 12) ได้แบ่งประเภทของตัวแบบไว้ 2 ชนิด คือ

1. การเสนอแม่แบบจากชีวิตจริง (Live Model) เป็นการให้ผู้สังเกตได้เห็นตัวแบบในสภาพการณ์จริง คือ ตัวแบบสามารถเพิ่มเติมหรือปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อให้การแสดงพฤติกรรมชัดเจนหรือเหมาะสมกับสถานการณ์มากขึ้น

2. การเสนอตัวแบบในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Model) การเสนอตัวแบบลักษณะนี้ ได้แก่ หุ่นมือ วีดีทัศน์ สไลด์ การ์ตูน หุ่นกระบอก ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น ซึ่งการเตรียมตัวแบบไว้เรียบร้อยแล้ว จะทำให้เกิดผลดีในการที่จะเน้นจุดสำคัญของการแสดง

พฤติกรรมและยังสามารถควบคุมพฤติกรรมและผลการกระทบต่อตัวแบบได้ และยังสามารถเก็บรักษาไว้ใช้ในการนำเสนอตัวแบบในครั้งต่อไป

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2549, น. 51) แบ่งตัวแบบออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริงๆ (Live Model) คือ ตัวแบบที่บุคคลได้มีโอกาสสังเกตและปฏิสัมพันธ์โดยตรง

2. ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) เป็นตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ การ์ตูน หรือหนังสือนวนิยาย เป็นต้น

ประเทือง ภูมิภักทราคม (2540, น. 239-240) กล่าวถึงประเภทของตัวแบบซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ประเภทคือ

1. ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริงๆ (Live Model) คือ ตัวแบบที่ผู้สังเกตสามารถมีปฏิสัมพันธ์ หรือสามารถสังเกตได้โดยตรง ไม่ต้องผ่านสื่อใดๆ

2. ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) เป็นตัวแบบที่ปรากฏโดยต้องใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วีดีโอ คำบอกเล่า เป็นต้น

3.5 อิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อผู้สังเกต

แบนดูรา (Banduru, 1977, น. 41-50) กล่าวว่า อิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อผู้สังเกตสรุปได้ดังนี้

1. การสร้างพฤติกรรมใหม่ การที่บุคคลเห็นพฤติกรรมหรือการกระทำใหม่ๆ ของตัวแบบ เกิดการจำและรวบรวมการกระทำนั้นๆ แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นการกระทำของตนเอง

2. การสร้างกฎหรือหลักการใหม่ สถานการณ์ที่ผู้สังเกตเห็นการกระทำของตัวแบบในรูปแบบหรือลักษณะต่าง ๆ ผู้สังเกตทำการทดสอบการกระทำตามตัวแบบ แล้วนำมาสร้างเป็นกฎหรือหลักการใหม่

3. การสอนความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ ตัวแบบจะช่วยพัฒนาและสนับสนุนการกระทำ ช่วยพัฒนาความคิดหรือพฤติกรรมใหม่ ๆ ข้อจำกัดของตัวแบบเชิงสร้างสรรค์ คือ ไม่มีอิทธิพลต่อการทำตามของผู้สังเกต

4. การยับยั้งการกระทำหรือการลดกระทำ เมื่อผู้สังเกตเห็นตัวแบบถูกลงโทษ ผู้สังเกตอาจมีแนวโน้มที่จะไม่ทำตามตัวแบบนั้น แต่ในทางตรงกันข้าม หากเห็นตัวแบบทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและถูกห้ามปรามแล้วไม่มีผลใด ๆ ตามมา ผู้สังเกตอาจมีแนวโน้มที่จะทำตามตัวแบบนั้น

5. การส่งเสริมการกระทำ ตัวแบบมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการกระทำของผู้สังเกต ทั้งในทางบวกและทางลบ หากผู้สังเกตเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมใดแล้วได้รับการเสริมแรง ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะทำตามพฤติกรรมนั้น แต่ในทางตรงกันข้ามหากผู้สังเกตเห็นตัวแบบแสดงอารมณ์แล้วได้รับการชื่นชม ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะทำตามเช่นกัน

6. ด้านอารมณ์ ตัวแบบนอกจากจะมีอิทธิพลต่อการกระทำของผู้สังเกตแล้ว ตัวแบบยังมีอิทธิพลต่ออารมณ์ของผู้สังเกต และกระตุ้นให้ผู้สังเกตเกิดอารมณ์คล้อยตามได้

7. การอำนวยความสะดวกให้เกิดการกระทำตามแบบ การกระทำของตัวแบบที่มีคนเห็นคุณค่า และมีความชื่นชอบ การกระทำของตัวแบบนั้นจะทำให้ผู้สังเกตทำตามโดยเร็วและทำตามได้ง่าย นอกจากนี้ผู้สังเกตยังสามารถทำตามตัวแบบได้เร็ว

ประเทือง ภูมิภัทราคม (2540, น. 238-239 อ้างใน สุภาพร ฉั่วพันธ์, 2554, น. 14) กล่าวไว้ว่า การเสนอตัวแบบมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมของผู้สังเกต 3 ประการ คือ

1. สร้างพฤติกรรม คือผู้ที่สังเกตจะเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนจากตัวแบบ เช่น การพูด พฤติกรรมที่เกี่ยวกับทักษะบางอย่าง เช่น การแสดงการเล่นกีฬา ดังนั้นการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ ผู้สังเกตสามารถเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้แม้ว่าพฤติกรรมนั้นผู้สังเกตไม่เคยเห็นมาก่อนก็ตาม

2. ลดพฤติกรรม คือการที่ผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรมของตัวแบบแล้วมีผลทำให้พฤติกรรมของผู้สังเกตลดลง โดยเฉพาะเมื่อสังเกตตัวแบบการกระทำพฤติกรรมที่นำไปสู่ผลพฤติกรรมทางลบ เช่น นักเรียนที่เคยมาโรงเรียนสายเป็นครั้งแรกเห็นครูทำโทษนักเรียนที่มาสายหน้าเสาธงขณะเข้าแถวจึงเลิกพฤติกรรมมาโรงเรียนสาย

3. เสริมพฤติกรรมที่มีอยู่ คือ การสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบที่มีผลทำให้พฤติกรรมที่ผู้สังเกตเลียนแบบ เช่น เคยอาบน้ำวันละ 1 ครั้ง เมื่อเห็นตัวแบบอาบน้ำวันละ 2 ครั้ง ผู้สังเกตจึงอาบน้ำ 2 ครั้งตาม

สรุป ตัวแบบมีอิทธิพลมีผลต่อผู้สังเกต ในด้านการนำแบบที่ได้จากการสังเกตมาสนับสนุน พัฒนา ความคิด การกระทำของตัวแบบ ส่งผลให้ผู้สังเกตมีการเปลี่ยนแปลงภายในตนเองและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม

3.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทคนิคตัวแบบ

Perry & Furukawa (1989 อ้างใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549, น. 255) ได้รวบรวมปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเสนอตัวแบบไว้อย่างชัดเจน โดยแบ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเสนอตัวแบบออกเป็น 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการเก็บจำ

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมการแสดงออก

ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการเก็บจำ

Bandura (1989 อ้างใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549, น. 255) ได้กล่าวไว้ว่าการที่คนเราจะเรียนรู้ได้ดีนั้นขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้สังเกตที่จะสังเกตตัวแบบ และความสามารถในการเก็บจำสิ่งที่สังเกต ดังนั้นผู้ที่วางแผนในการเสนอตัวแบบ ควรแน่ใจว่าตนเองได้พยายามสร้างเงื่อนไขให้เกิดการส่งเสริมความตั้งใจ และการเก็บจำของผู้สังเกต

ลักษณะของตัวแบบ แนวทางในการเลือกตัวแบบ มีหลักการในการเลือก ดังนี้

1. ตัวแบบควรจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกตทั้ง เพศ เชื้อชาติ ทักษะคติ จะทำให้ผู้สังเกตมั่นใจว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกมาเหมาะสม สามารถทำได้

2. ตัวแบบควรจะเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในสายตาของผู้สังเกต และไม่ควรมีชื่อเสียงมากเกินไปเพราะจะทำให้ผู้สังเกตคิดว่าพฤติกรรมนั้นไม่น่าเป็นจริงสำหรับเขา

3. ระดับความสามารถของตัวแบบ ควรมีระดับใกล้เคียงกับผู้สังเกต ถ้าใช้ตัวแบบที่มีความสามารถสูง จะทำให้ผู้สังเกตคิดว่าเขาไม่น่าจะทำตามได้ ทำให้ปฏิเสธที่จะทำตามแบบนั้น

4. ตัวแบบควรมีลักษณะที่เป็นกันเองและอบอุ่น

5. ตัวแบบเมื่อแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับการเสริมแรง จะทำให้ได้รับความสนใจจากผู้สังเกตมากขึ้น

ลักษณะของผู้สังเกต ลักษณะของผู้สังเกตที่ผู้ดำเนินการเสนอตัวแบบควรจะพิจารณา ดังนี้

1. ความสามารถในการดำเนินการและเก็บจำข้อมูล จัดว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ดำเนินการเสนอตัวแบบต้องพิจารณา ความสามารถขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาของผู้สังเกต ควรเสนอตัวแบบให้สอดคล้องกับระดับสติปัญญาของผู้สังเกต

2. ความไม่แน่ใจ หากผู้สังเกตไม่แน่ใจในการแสดงออกของพฤติกรรมของตน มักจะให้ความสนใจต่อตัวแบบ

3. ความวิตกกังวล เป็นลักษณะของผู้สังเกตที่มีผลต่อการเรียนรู้ ถ้าผู้สังเกตมีความวิตกกังวลมากเกินไป จะทำให้เกิดการรบกวนต่อการสังเกต กระบวนการเก็บจำพฤติกรรมของตัวแบบจึงจำเป็นต้องฝึกให้ผู้สังเกตรู้จักวิธีการผ่อนคลายความเครียดก่อนการเสนอตัวแบบ

4. บุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ของบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเสนอตัวแบบ เช่น ลักษณะหุ่นหันพลันแล่น การรู้ถึงคุณค่าของตนเอง การรับรู้ศักยภาพแห่งตน สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ เป็นต้น

ปัจจัยที่ส่งเสริมการแสดงออก หลังจากที่เราตั้งใจและเก็บจำลักษณะของพฤติกรรมของตัวแบบเป็นอย่างดีแล้ว สิ่งที่ต้องพิจารณาคือ ทำอย่างไรจึงจะสามารถทำให้คนนั้นแสดงออก การแสดงออกควรเป็นการแสดงออกที่มีคุณภาพ Perry & Furukawa (1986 อ้างใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549, น. 259) ได้เสนอวิธีการส่งเสริมลักษณะของการแสดงออก 3 ด้าน ดังนี้

1. การสร้างสิ่งล่อใจเพื่อให้บุคคลแสดงออก โดยการให้ตัวแบบได้รับการเสริมแรง การที่ตัวแบบได้รับการเสริมแรงจากการกระทำ จะทำให้บุคคลอยากแสดงพฤติกรรมตามลักษณะของตัวแบบ

2. การทำให้การแสดงออกมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยการชักจูง มีการให้ข้อมูลป้อนกลับ วิธีการคือให้บุคคลสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบแล้วลองให้เขาทำบ้าง ผู้บ่าบดควรให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยกาบอกถึงสิ่งที่เขาทำแล้วดี และสิ่งที่ควรแก้ไข

3. การให้บุคคลนำเอาสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในสภาพการณ์อื่น การจะทำให้เกิดการแผ่ขยายของการเรียนรู้ สิ่งหนึ่งที่ทำได้ คือ จัดสภาพแวดล้อมให้เหมือนกับสภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวันของผู้รับบริการมากที่สุด การแผ่ขยายจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้มาก ถ้าเป็นไปได้ควรฝึกที่สภาพแวดล้อมของผู้เข้ามารับบริการจะช่วยได้มาก

3.7 วิธีการเสนอตัวแบบ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2528, น. 408) กล่าวถึงวิธีการใช้ตัวแบบในการสร้างพฤติกรรมให้มีประสิทธิภาพ คือ ต้องกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้ตัวแบบแสดงเพื่อให้บุคคลสังเกตและเลียนแบบให้ชัดเจน ความชัดเจนของพฤติกรรม หมายถึง การสังเกตและวัดได้โดยที่ใช้ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป พฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออก ต้องอยู่ในระดับที่สามารถทำได้ ไม่เช่นนั้นจะทำให้เกิดความคับข้องใจในการเรียนรู้ ผู้สังเกตต้องสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบอย่างตั้งใจ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536, น. 53) กล่าวว่า วิธีการให้ตัวแบบโดยการเสนอตัวแบบที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้สังเกตเลียนแบบการกระทำจากตัวแบบ สังเกตพฤติกรรมตลอดจนกิจกรรมต่างๆของตัวแบบ ผลการสังเกตจะทำให้บุคคลเลียนแบบและเกิดเป็นพฤติกรรมใหม่ๆที่เหมาะสม

วิธีการเสนอตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องพิจารณาองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การคัดเลือกตัวแบบ มีวิธีการคัดเลือกตัวแบบประกอบด้วย

1.1 ตัวแบบจะต้องมีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือ และเป็นตัวแบบที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่าเป็นตัวอย่างที่ดี เหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าประสงค์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เลียนแบบมั่นใจที่จะเลียนแบบตัวแบบนั้นมากยิ่งขึ้น

1.2 ตัวแบบและผู้เลียนแบบหรือผู้สังเกต ควรมีความคล้ายคลึงกันหรือมีลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมกัน เพื่อช่วยดึงดูดความสนใจของผู้สังเกต ช่วยให้ประสิทธิภาพของการเลียนแบบสูงขึ้น เช่น อยู่ในวัยเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน เป็นต้น

1.3 ลักษณะของกิจกรรมที่เลียนแบบ ควรเป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วยพฤติกรรมที่ไม่ซับซ้อน ทั้งนี้หากพฤติกรรมที่เลียนแบบไม่ซับซ้อน การเลียนแบบจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และทำให้เกิดการเลียนแบบได้ง่ายขึ้น

2. วิธีการให้ตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการดังนี้

2.1 เสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรง โดยให้แรงเสริมกับตัวแบบและให้แรงเสริมกับผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ เมื่อมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เช่นเดียวกับตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ๆ ที่เหมาะสม

2.2 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง โดยสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างจะทำหน้าที่เป็นสัญญาณบอกให้ผู้สังเกตรู้ว่า ถ้ามีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วจะได้รับการเสริมแรง ควรเสนอควบคู่กับการเสริมแรงจะช่วยให้การกระทำตามแบบเกิดขึ้นอย่างคงทนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง การเสริมแรงทางบวก และการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ถูกต้อง

สรุป การเสนอตัวแบบ ต้องกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเลียนแบบพิจารณาเลือกตัวแบบที่เหมาะสม อยู่ในวัยใกล้เคียงกับผู้สังเกต และควรมีการให้แรงเสริมกับตัวแบบเพื่อผู้สังเกตจะได้แสดงพฤติกรรมตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

3.8 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536, น. 65) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบดังนี้

1. ข้อดีของวิธีการให้ตัวแบบ

1.1 ทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์เกิดสูงขึ้น และจะคงทนยิ่งขึ้น หากได้รับสิ่งเสริมแรงภายหลังที่สามารถเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เช่นเดียวกับตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่อย่างเหมาะสม

1.2 ทำให้ผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบเกิดพฤติกรรมใหม่ที่ไม่เคยเกิดมาก่อน

1.3 ช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือระดับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ

1.4 ช่วยเอื้ออำนวยให้พฤติกรรมของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบที่เคยเรียนรู้มาก่อนแล้วมีแนวโน้มที่จะแสดงออกมา

2. ข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

2.1 หากใช้การให้ตัวแบบอย่างเดียวในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่ การเกิดพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์อาจเกิดได้ช้า ด้วยเหตุนี้ควรให้ตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงทางบวก การให้ข้อมูลย้อนกลับและสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง เพื่อให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการจะสร้างหรือสอนเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

2.2 การคัดเลือกตัวแบบ ตลอดทั้งกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบ ผู้คัดเลือกตัวแบบและกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบต้องตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าว ไม่เช่นนั้นจะทำให้เสียเวลาในการทดลองโดยไร้ประโยชน์

4. บริบทโรงเรียนวัดราชฎารัตนนิมิตธรรม (พิบูลสงคราม) สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

โรงเรียนวัดราชฎารัตนนิมิตธรรม (พิบูลสงคราม) เลขที่ 41 หมู่ 4 ซอยพหลโยธิน 52 แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 4 ไร่ 3 งาน 79 ตารางวา ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2475 โดยขุนอนุบาลสีมารักษ์ นายอำเภอบางเขน กับริองอำมาตย์ตรีสาย จารุพงษ์ ศึกษาธิการอำเภอบางเขน เป็นผู้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ใช้ศาลาการเปรียญของวัดหนองผักชี เป็นสถานที่ศึกษาโดยความ ยินยอมของพระอธิการแก้ว เจ้าอาวาสในขณะนั้น และให้ชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนประชาบาลตำบลคลองถนน 1 (วัดหนองผักชี) โดยเปิดเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยให้นักเรียนชายเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ส่วนนักเรียนหญิงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 4

ต่อมา พ.ศ. 2484 นายทวี อุธวิน นายอำเภอบางเขน และนายสอ เขมชาติ ศึกษาธิการอำเภอ ได้ของบประมาณมาก่อสร้างอาคารเรียนชั้น 1 หลัง ขนาดกว้าง 7 เมตร ยาว 8 เมตร ชั้นเดียวมุงสังกะสี แต่ไม่พอกับจำนวนนักเรียน นายอำเภอจึงได้ไปติดต่อกับ ฯพณฯท่านจอมพล ป. พิบูลสงคราม) เพื่อหาทุนมา สร้างอาคารใหม่ ฯพณฯ ท่านจึงบอกบุญผู้มีจิตศรัทธา ดังต่อไปนี้

1. พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอดิศัย	500 บาท
2. เจ้าจอมสมบุญฉวีในรัชกาลที่ 5	100 บาท
3. เจ้าจอมอ่อน ในรัชกาลที่ 5	500 บาท
4. ขุนบำรุงเงินประเทศและภริยา	200 บาท
5. บริษัทปูนซีเมนต์ไทยจำกัด	100 บาท
6. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	300 บาท
7. บริษัทค้าพืชผลไทยจำกัด	5,000 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 6,700.- บาท (หกพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

มุ่งมั่นพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตาม
เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจิตสำนึกความเป็นไทย พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ปรัชญาของโรงเรียน

ผู้ที่ฝึกตนดีแล้ว ย่อมประเสริฐที่สุดในหมู่มนุษย์

คำขวัญของโรงเรียน

รู้หน้าที่ มีวินัย ใจรักเรียน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชบูรณนิยมธรรม (พิบูลสงคราม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของตัวแปร
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) โดยศึกษาจากกลุ่ม ทดลอง วัดก่อนการทดลอง วัดหลังการทดลอง และวัดระยะติดตามผล (One group pretest posttest design)

ตารางที่ 3.1 แสดงรูปแบบการวิจัย (One group pretest posttest design)

กลุ่ม	ทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	ดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	ทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	ระยะติดตามผล
E	T1	X	T2	T3

เมื่อ	E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง
	T1	หมายถึง	ทดสอบก่อนทดลองโดยใช้แบบวัดมารยาททางสังคม
	T2	หมายถึง	ทดสอบหลังทดลองโดยใช้แบบวัดมารยาททางสังคม
	X	หมายถึง	การจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ
	T3	หมายถึง	ทดสอบระยะติดตามผลหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ ผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดราชสุวรรณนิยมธรรม (พิบูลสงคราม) จำนวน 160 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชสุวรรณนิยมธรรม (พิบูลสงคราม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม ด้วยวิธีการจับฉลาก (Lottery Method) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, น. 55)

3. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของตัวแปร

3.1 มารยาททางสังคม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนทั้ง ด้านวาจา ด้านกาย และด้านการแต่งกาย ที่สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลา และสถานการณ์ต่างๆ ของนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของโรงเรียน บรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

3.1.1 มารยาททางสังคมด้านวาจา หมายถึง พฤติกรรมการแสดงกิริยาด้วยวาจา เรียบร้อย อ่อนโยน สุภาพ หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีความไพเราะ มีหางเสียงทุกครั้งที่พูดกับครูหรือผู้ใหญ่ ไม่ใช่พูดคำหยาบหรือคำพูดไม่สุภาพ ไม่ตะโกน หรือพูดแทรกในขณะที่ครูหรือเพื่อนกำลังพูดหรือแสดงความคิดเห็น ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

3.1.2 มารยาททางสังคมด้านกาย หมายถึง การแสดงออกทางกายที่ผู้อื่นสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ดังนี้

1) **มารยาทการยืน** คือ การไม่ยืนค้ำศีรษะผู้ใหญ่ มีอาการสำรวม ไม่ยืนถ่างขา ไม่ยืนกอดอกหรือเอามือล้วงกระเป๋าขณะที่ยืนอยู่ต่อหน้าครูหรือผู้ใหญ่

2) **มารยาทในการเดิน** คือ การเดินด้วยอาการสำรวม เมื่อเดินอยู่บนอาคารเรียนไม่ควรวิ่งหรือเดินกระตือรือร้นเพื่อให้เกิดเสียงดังและเมื่อต้องไปกับเพื่อนหลายคนควรเดินเป็นแถว เมื่อเดินสวนทางกันควรเดินชิดซ้าย และถ้าสวนทางกับผู้ใหญ่ควรก้มตัวเมื่อเดินผ่าน

3) **มารยาทในการนั่ง** คือ การนั่งในท่าที่สบาย สำรวม ไม่ควรนั่งไขว่ห้าง นั่งถ่างขา นั่งโยกเก้าอี้ หรือไม่อยู่ในอาการสำรวม ไม่ควรเหยียดขาหรือกระดิกเท้าขณะนั่งกับผู้อื่น

3.1.3 มารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย หมายถึง การแต่งกาย เสื้อผ้า หน้าตา ผมน เล็บ มีความสะอาด เรียบร้อย ถูกต้องตามกาลเทศะ กฎระเบียบของโรงเรียน ตามบรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรมไทย

3.2 เทคนิคตัวแบบ หมายถึง เทคนิคประเภทหนึ่งที่เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจ ให้นักเรียนเกิดการสังเกต ฟัง หรืออ่าน เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมของบุคคลจริงๆ หรือสัญลักษณ์แทนตัวบุคคลจนเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมนั้น มีรายละเอียดของตัวแบบดังนี้

3.2.1 ตัวแบบบุคคล หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีมารยาทที่ได้รับรางวัลมารยาทของโรงเรียน

3.2.2 เรื่องสั้น หมายถึง เรื่องที่เป็นงานเขียนแบบร้อยแก้ว และเรื่องสั้นในรูปแบบของนิทานออนไลน์ที่นำเสนอเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต เช่น การ์ตูนเด็กดีต้องพูดดี

3.2.3 ภาพยนตร์สั้น หมายถึง ภาพยนตร์ที่มีความยาวประมาณ 5-10 นาที เป็นเรื่องที่จำลองสถานการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับมารยาททางสังคมที่เหมาะสม

3.3 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ หมายถึง ชุดกิจกรรมที่เป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแบบบูรณาการโดยใช้เทคนิคตัวแบบ ทั้งตัวแบบที่เป็นบุคคลจริงๆ หรือสัญลักษณ์แทนตัวบุคคลเกี่ยวกับมารยาททางสังคมจากตัวแบบ เช่น เรื่องสั้น นิทาน ภาพยนตร์สั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีมารยาททางสังคม ประกอบด้วย 10 กิจกรรม ใช้เวลาทั้งหมด 10 ชั่วโมง แต่ละกิจกรรมประกอบด้วยวัตถุประสงค์ ตัวแบบที่ใช้ และกระบวนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ 1) ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม 2) ชี้นำดำเนินกิจกรรม 3) ชี้นำสรุปกิจกรรม และ 4) ชี้นำประเมินผล

3.4 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนวัดราชฎาราม (พิบูลสงคราม) สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบวัดมารยาททางสังคม

เครื่องมือประเมินมารยาททางสังคมเป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าในหนังสือ เอกสาร งานวิจัยต่างๆ และพิจารณาจากกรอบแนวคิดและกำหนดตัวแปรแต่ละตัวมาพัฒนาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งได้นำตัวอย่างเค้าโครงของ นภรเพ็ญ อุดวงษ์ (2548) เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แบบวัดมารยาททางสังคม เป็นแบบวัดมารยาททางสังคมแบบตรวจสอบรายการ (check list) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 มารยาททางสังคมด้านวาจา มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 10
ด้านที่ 2 มารยาททางสังคมด้านกาย มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 11 ถึงข้อที่ 20
ด้านที่ 3 มารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 21 ถึงข้อที่ 30

4.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเป็นชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ตัวแบบในการดำเนินกิจกรรม จำนวน 10 กิจกรรม ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม ชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคตัวแบบ และแบบวัดมารยาททางสังคม

ตัวแปรตาม	ชื่อกิจกรรม	แบบวัด
1. มารยาททางสังคมด้านวาจา หมายถึง พฤติกรรมการแสดงกิริยา ด้วยวาจาเรียบร้อย อ่อนโยน สุภาพ หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีความไพเราะ มีหางเสียงทุกครั้งทีพุดกับครูหรือ ผู้ใหญ่ ไม่ใช่พุดคำหยาบหรือคำพุด ไม่สุภาพ ไม่ตะโกน หรือพุดแทรก ในขณะที่ครูหรือเพื่อนกำลังพุดหรือ แสดงความคิดเห็น ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน	ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจระเบียบ วิธีการ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วม กิจกรรม 2. เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการ เริ่มต้นและ เกิดความคุ้นเคยในระหว่าง นักเรียนด้วยกัน	ข้อที่ 1-10
	ครั้งที่ 2 กิจกรรม วาจาดีมีคนรัก วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการพุดของ นักเรียนให้มีความสุขภาพ มีความไพเราะ อ่อนโยน ทั้งในห้องเรียนและนอก ห้องเรียน	
	ครั้งที่ 3 กิจกรรม พุดเบาก็ได้ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการพุดของ นักเรียน ให้รู้จักการพุดที่สุภาพ ไม่ตะโกน เสียงดัง ในขณะที่อยู่ในห้องเรียนหรือ นอกห้องเรียน	
	ครั้งที่ 4 กิจกรรม เมื่อหนูอยากแสดงความคิดเห็น วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการพุดของ นักเรียนให้รู้จักการรอคอยและไม่พุด แทรกขณะที่คนอื่นกำลังพุดหรือแสดง ความคิดเห็น	
2. มารยาททางสังคมด้านกาย หมายถึง การแสดงออกทางกายที่ ผู้อื่นสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ทั้งใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียน ดังนี้	ครั้งที่ 7 กิจกรรม ยืนอย่างไรให้สง่างาม วัตถุประสงค์ เพื่อปรับพฤติกรรมการยืนของ นักเรียนให้มีอาการสำรวม สุภาพ ขณะที่ยืน อยู่ต่อหน้าผู้ใหญ่	ข้อที่ 11-20

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ชื่อกิจกรรม	แบบวัด
2.1 มารยาทการยืน คือ การไม่ยืน คำศีรษะผู้ใหญ่ มีอาการสำรวม ไม่ยืน ถ่างขา ไม่ยืนกอดคอหรือเอามือ ล้วงกระเป๋าขณะที่ยืนอยู่ต่อหน้าหรือ ผู้ใหญ่		
2.2 มารยาทในการเดิน คือ การ เดินด้วยอาการสำรวม เมื่อเดินอยู่บน อาคารเรียนไม่ควรวิ่งหรือเดินกระต๊อบ เท้าเพื่อให้เกิดเสียงดังและเมื่อต้องไป กับเพื่อนหลายคนควรเดินเป็นแถว เมื่อเดินสวนทางกันควรเดินชิดซ้าย และถ้าสวนทางกับผู้ใหญ่ควรก้มตัว เมื่อเดินผ่าน	ครั้งที่ 5 กิจกรรม เดินแบบมด วัดดูประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเดินของ นักเรียนให้มีระเบียบ มีความสำรวม ไม่วิ่ง บนอาคารเรียนหรือเดินกระต๊อบเท้าบน อาคารเรียนที่เป็นการรบกวนคนอื่น	
2.3 มารยาทในการนั่ง คือ การ นั่งในท่าที่สบาย สำรวม ไม่ควรนั่งไขว่ ห้าง นั่งถ่างขา นั่งโยกเก้าอี้ หรือไม่ อยู่ในอาคารสำรวม ไม่ควรเหยียดขา หรือกระดิกเท้าขณะนั่งกับผู้อื่น	ครั้งที่ 6 กิจกรรม นั่งดีๆ น้อยนะ วัดดูประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการนั่งของ นักเรียนให้มีความสำรวม สุภาพ ไม่นั่ง ไขว่ห้าง ไม่นั่งโยกเก้าอี้ เมื่ออยู่ต่อหน้า หรืออยู่ลับหลังผู้อื่น	
3. มารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย หมายถึง การแต่งกาย เสื้อผ้า หน้าตา ผม เล็บ มีความสะอาด เรียบร้อย ถูกต้องตามกาลเทศะ กฎระเบียบของโรงเรียน บรรทัดฐาน ทางสังคมและวัฒนธรรมไทย	ครั้งที่ 8 กิจกรรม สวยสมกับวัย วัดดูประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการแต่งกายของ นักเรียนให้สะอาด เรียบร้อย ถูกต้องตาม กาลเทศะ และระเบียบของโรงเรียน	ข้อที่ 21- 30
	ครั้งที่ 9 กิจกรรม หนูรักสะอาด วัดดูประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการแต่งกาย เสื้อผ้า หน้าตา ผม เล็บ ให้มีความสะอาด ถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน	
	ครั้งที่ 10 กิจกรรม ปังฉิมนิเทศ วัดดูประสงค์ เพื่อให้นักเรียน ระบุถึงสิ่งที่ได้รับจากได้ เข้าร่วมกิจกรรมและนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	

5. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 แบบวัดมารยาททางสังคม

ขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือวัดมารยาททางสังคมมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมารยาททางสังคม ตลอดจนวิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบวัดมารยาททางสังคม

5.1.2 ผู้วิจัยกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของมารยาททางสังคมที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ มารยาททางสังคมด้านวาจา มารยาททางสังคมด้านกาย และมารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย

5.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาแบบวัดมารยาททางสังคม ให้สอดคล้องตามนิยามปฏิบัติการ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้

5.1.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดมารยาททางสังคมที่พัฒนาขึ้นไปหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบหาความตรงเชิงประจักษ์ทั้งทางด้านเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการและเกณฑ์การพิจารณาคะแนน

5.1.5 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบวัดมารยาททางสังคมตามให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะและรายงานในภาคผนวก ง ค่าความสอดคล้องทั้งหมดเท่ากับ 0.72 ส่วนแบบวัดมารยาททางสังคมในข้อที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาไม่ถึง 0.50 ผู้วิจัยได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5.1.6 ผู้วิจัยนำแบบวัดมารยาททางสังคม ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชบุรณนิมมธรรม (พิบูลสงคราม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5.1.7 ผู้วิจัยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยวิธีการของวิทนีย์และซาเบอร์ส ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.49 – 0.86 (ภาคผนวก ค)

5.1.8 ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.97

5.1.9 ผู้วิจัยปรับปรุงแบบวัดมารยาททางสังคม เพื่อนำ ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

5.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ

ขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ มีขั้นตอนในการพัฒนา ดังต่อไปนี้

5.2.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องมารยาททางสังคมจากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

5.2.2 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบจากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.2.3 ผู้วิจัยพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบตามนิยามปฏิบัติการ

5.2.4 ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ก) โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการ จุดประสงค์ เนื้อหา และขั้นตอนการดำเนินการ

5.2.5 หาค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ ทั้งฉบับมีค่า 0.64 (ภาคผนวก ง) ส่วนกิจกรรมแนะแนวบางกิจกรรมที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ถึง 0.50 ผู้วิจัยได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5.2.6 นำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และเวลา ตลอดจนสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ

5.2.7 นำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ มาปรับให้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างและเก็บข้อมูลต่อไป

5.3 ลักษณะของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือ 2 ประเภท คือ (1) เครื่องมือที่เป็นแบบวัด จำนวน 1 ชุด และ (2) เครื่องมือที่เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวสำหรับกลุ่มทดลอง จำนวน 10 กิจกรรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.3.1 แบบวัดมารยาททางสังคม มีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ที่เป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็นข้อคำถามเชิงบวก และข้อคำถามเชิงลบ วิธีการตอบ ข้อความในแบบประเมินเป็นประโยคบอกเล่าที่บรรยายมารยาททางสังคม แต่ละข้อประกอบด้วยมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ จริง ค่อนข้างจริง ไม่จริง ไม่จริงเลย ในแต่ละข้อ ผู้ตอบเลือกตอบระดับใดระดับหนึ่งจากมาตราส่วนประเมิน 4 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวกจำนวน 19 ข้อ คือ ข้อ 2 4 5 6 7 8 12 13 14 15 16 17 18 22 24 25 26 27 30 และข้อคำถามทางลบจำนวน 11 ข้อ คือ ข้อ 1 3 9 10 11 19 20 21 23 28 29 ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนการตรวจให้คะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, น. 75) ดังนี้

การให้คะแนน	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริง	4	1
ค่อนข้างจริง	3	2
ไม่จริง	2	3
ไม่จริงเลย	1	4

ประกอบด้วย องค์กรประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1. มารยาททางสังคมด้านวาจา หมายถึง พฤติกรรมการแสดงกิริยาด้วยวาจาเรียบร้อย อ่อนโยน สุภาพ หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีความไพเราะ มีหางเสียงทุกครั้งที่พูดกับครูหรือผู้ใหญ่ ไม่ใช่พูดคำหยาบหรือคำพูดไม่สุภาพ ไม่ตะโกน หรือพูดแทรกในขณะที่ครูหรือเพื่อนกำลังพูดหรือแสดงความคิดเห็น ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ เช่น เมื่อนั่งพูดกับเพื่อนฉันจะตะโกนเสียงดังๆหรือแย่งพูดกับเพื่อน การพูดกับเพื่อนหรือคนในครอบครัวไม่จำเป็นต้องพูดด้วยคำพูดที่สุภาพ เป็นต้น

2. มารยาททางสังคมด้านกาย หมายถึง การแสดงออกทางกายที่ผู้อื่นสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ดังนี้

2.1 มารยาทการยืน คือ การไม่ยื่นค้ำศีรษะผู้ใหญ่ มีอาการสำรวม ไม่ยื่นถ่างขา ไม่ยื่นกอดอกหรือเอามือล้วงกระเป๋าขณะที่ยืนอยู่ต่อหน้าครูหรือผู้ใหญ่ ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ เช่น ฉันจะไม่เอามือล้วงกระเป๋าเมื่อยืนอยู่ต่อหน้าผู้ใหญ่ ฉันจะยืนในลักษณะสุภาพ ไม่ก่อกวนรำคาญหรือขวางผู้อื่น

2.2 มารยาทในการเดิน คือ การเดินด้วยอาการสำรวม เมื่อเดินอยู่บนอาคารเรียนไม่ควรวิ่งหรือเดินกระตือรือร้นเพื่อให้เกิดเสียงดังและเมื่อต้องไปกับเพื่อนหลายคนควรเดินเป็นแถว เมื่อเดินสวนทางกันควรเดินชิดซ้าย และถ้าสวนทางกับผู้ใหญ่ควรก้มตัวเมื่อเดินผ่าน ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ข้อ เช่น ฉันจะเดินชิดซ้ายและก้มตัวเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่ เมื่อฉันต้องเปลี่ยนชั่วโมงเรียนฉันจะเดินเป็นแถวไปอย่างเป็นระเบียบ

2.3 มารยาทในการนั่ง คือ การนั่งในท่าที่สบาย สำรวม ไม่ควรนั่งไขว่ห้าง นั่งถ่างขา นั่งโยกเก้าอี้ หรือไม่อยู่ในอาการสำรวมไม่ควรเหยียดขาหรือกระดิกเท้าขณะนั่งกับผู้อื่น ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ข้อ เช่น ทุกครั้งที่ฉันนั่งเรียนหรือนั่งในที่ประชุมฉันจะนั่งให้เรียบร้อยไม่ถ่างขา เหยียดขาหรือกระดิกเท้า เวลาเรียนฉันชอบนั่งไขว่ห้างหรือโยกเก้าอี้

3. มารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย หมายถึง การแต่งกาย เสื้อผ้า หน้าตา ผม เล็บ มีความสะอาด เรียบร้อย ถูกต้องตามกาลเทศะ กฎระเบียบของโรงเรียน บรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ เช่น ฉันจะแต่งกายตามเพื่อน แม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ผิดระเบียบของโรงเรียนก็ตาม คนที่แต่งตัวผิดระเบียบของโรงเรียนเป็นคนที่ไม่เด่นและเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำตาม

การแปลผลคะแนนมารยาททางสังคมใช้การแปลความหมายของ บุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ดังนี้

$$\text{คะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด}}{\text{จำนวนคน}}$$

ช่วงคะแนน	ระดับ	ความหมายของช่วงคะแนน
91 - 120	4	มีมารยาททางสังคมในระดับดีมาก
61 - 90	3	มีมารยาททางสังคมในระดับดี
31 - 60	2	มีมารยาททางสังคมในระดับพอใช้
1 - 30	1	มีมารยาททางสังคมในระดับต่ำ

5.3.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม

ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ มารยาททางสังคมด้านวาจา มารยาททางสังคมด้านกาย มารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย โดยนำมาสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาในกลุ่มทดลองให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ มีทั้งหมด 10 กิจกรรม แบ่งออกเป็นชุดกิจกรรมปฐมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศ จำนวน 2 กิจกรรม

กิจกรรมในการพัฒนามารยาททางสังคมจำนวน 8 กิจกรรมโดยที่กิจกรรมที่ 1 เป็นกิจกรรมปฐมนิเทศ และกิจกรรมที่ 10 เป็นกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ มีรายละเอียดของตัวแบบดังนี้

ตารางที่ 3.3 ชื่อกิจกรรมแนะแนวและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวแบบ/กระบวนการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจระเบียบวิธีการ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรม 2. เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นและ เกิดความคุ้นเคยในระหว่างนักเรียนด้วยกัน	ตัวแบบ - กระบวนการ - กระบวนการตั้งใจ - กระบวนการจูงใจ
2	วาจาดีมีคนรัก	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการพูดของนักเรียนให้มีความสุภาพ มีความไพเราะ อ่อนโยน มีหน้าตา ยิ้มแย้มแจ่มใสทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	ตัวแบบ - หนังสือ กระบวนการ - กระบวนการตั้งใจ - กระบวนการเก็บจำ - กระบวนการกระทำ - กระบวนการจูงใจ
3	พูดเบาๆได้	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการพูดของนักเรียน ให้รู้จักการพูดที่สุภาพ ไม่ใช่คำพูดที่หยาบคาย ไม่ตะโกนเสียงดัง ในขณะที่อยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน	ตัวแบบ - นิทาน กระบวนการ - กระบวนการตั้งใจ - กระบวนการเก็บจำ - กระบวนการกระทำ - กระบวนการจูงใจ
4	เมื่อหนูต้องการแสดงความคิดเห็น	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการพูดของนักเรียนให้รู้จักการรอคอยและไม่พูดแทรกขณะที่คนอื่นกำลังพูดหรือแสดงความคิดเห็น	ตัวแบบ - ตัวแบบบุคคล กระบวนการ - กระบวนการตั้งใจ - กระบวนการเก็บจำ - กระบวนการกระทำ - กระบวนการจูงใจ

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวแบบ/กระบวนการ
5	ยืนอย่างไรให้สง่างาม	1. เพื่อปรับพฤติกรรมการยืนของนักเรียนให้มีอาการส่ารวม สุกภาพ ไม่ยืนค้ำศีรษะผู้ใหญ่ 2. เพื่อปรับพฤติกรรมการยืนของนักเรียนไม่ยืนถ่างขา ไม่ยืนกอดอกหรือเอามือล้วงกระเป๋า ขณะที่ยืนอยู่ต่อหน้าครูหรือผู้ใหญ่	ตัวแบบ - ตัวแบบบุคคล กระบวนการ - กระบวนการตั้งใจ - กระบวนการเก็บจำ - กระบวนการกระทำ - กระบวนการจูงใจ
6	เดินแบบมด	1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกาเดินของนักเรียนให้มีระเบียบ มีความส่ารวม ไม่วิ่งบนอาคารเรียนหรือเดินกระต๊บบเท้าบนอาคารเรียนที่เป็นกรรบกวนคนอื่น 2. เพื่อพัฒนามารยาทในการเดินเมื่อเดินสวนทางกันควรเดินชิดซ้าย และถ้าสวนทางกับผู้ใหญ่ควรก้มตัวเมื่อเดินผ่าน	ตัวแบบ - ตัวแบบบุคคล (วิดีโอการเดิน) กระบวนการ - กระบวนการตั้งใจ - กระบวนการเก็บจำ - กระบวนการกระทำ - กระบวนการจูงใจ
7	นั่งดีๆ หน่อยนะ	1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกา นั่งของนักเรียนให้มีความส่ารวม สุกภาพ ไม่นั่งไขว่ห้าง ไม่นั่งโยกเก้าอี้ เมื่ออยู่ต่อหน้าหรืออยู่ลับหลังผู้อื่น 2. เพื่อพัฒนามารยาทในการนั่งไม่ควรเหยียดขาหรือกระดิกเท้าขณะนั่งกับผู้อื่น	ตัวแบบ - ตัวแบบบุคคล (วิดีโอการนั่ง) กระบวนการ - กระบวนการตั้งใจ - กระบวนการเก็บจำ - กระบวนการกระทำ - กระบวนการจูงใจ
8	สวยสมกับวัย	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกาแต่งกายของนักเรียนให้สะอาด เรียบร้อย ถูกต้องตามกาลเทศะ และระเบียบของโรงเรียน และตามบรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรมไทย	ตัวแบบ - ภาพยนตร์สั้น กระบวนการ - กระบวนการตั้งใจ - กระบวนการเก็บจำ - กระบวนการกระทำ - กระบวนการจูงใจ

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวแบบ/กระบวนการ
9	หนูรักสะอาด	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการแต่งกาย เสื้อผ้า หน้าตา ผม เล็บ ให้มีความสะอาด ถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน	ตัวแบบ - การ์ตูนนิทาน กระบวนการ - กระบวนการตั้งใจ - กระบวนการเก็บจำ - กระบวนการกระทำ - กระบวนการจูงใจ
10	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้นักเรียน ระบุถึงสิ่งที่ได้รับจากได้เข้าร่วมกิจกรรมและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	ตัวแบบ - กระบวนการ - กระบวนการตั้งใจ - กระบวนการเก็บจำ - กระบวนการกระทำ - กระบวนการจูงใจ

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการทดลอง 3 ขั้นตอน ตามแบบแผนการทดลองดังนี้

6.1 ขั้นก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบวัดมารยาททางสังคม แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

6.2 ขั้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กับกลุ่มทดลอง ทุกวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ ตั้งแต่เวลา 14.30 -15.30 น. เป็นเวลา 3 สัปดาห์ ละ 4 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม – 4 สิงหาคม พ.ศ. 2560

6.3 ขั้นหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลอง ทำแบบวัดมารยาททางสังคม ฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลองเพื่อเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

6.4 ระยะเวลาติดตามผล หลังจากทดลองเสร็จสิ้นไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทำแบบวัดมารยาทในสังคมอีกครั้ง และตรวจวัดคะแนนอีกครั้ง

7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

7.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้เพื่อการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.2 สถิติอ้างอิง (Inferential statistics) ใช้เพื่อการทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ สถิติการทดสอบค่าที (t-test) แบบที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) ใช้เพื่อเปรียบเทียบมารยาททางสังคมระยะก่อนกับระยะหลังการทดลองของกลุ่ม ทดลอง และระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลของกลุ่มทดลอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ เพื่อพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชบุรณิยธรรม (พิบูลสงคราม) กรุงเทพมหานคร

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อน และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคตัวแบบ

1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนในกลุ่มทดลองระยะ หลังการทดลองและระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคตัวแบบ

2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

2.1 ระดับของมารยาททางสังคมของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตาม ในตารางที่ 4.1

2.2 เปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนในกลุ่มทดลองระยะก่อน และระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคตัวแบบ ในตารางที่ 4.2

2.3 เปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะหลัง การทดลองและระยะติดตาม ในตารางที่ 4.3

3. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

- n แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
- X แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
- S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
- ** แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลของระดับมารยาททางสังคมของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตาม ในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ระดับมารยาททางสังคมของกลุ่มทดลอง ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

รายละเอียดนำเสนอได้ดังนี้

กลุ่มทดลอง	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ระยะก่อนการทดลอง	82.50	20.04	ดี
ระยะหลังการทดลอง	89.08	17.53	ดี
ระยะติดตามผล	89.70	16.92	ดี

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนมารยาททางสังคมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.50 (S.D. = 20.04) 89.08 (S.D. = 17.53) และ 89.70 (S.D. = 16.92) ตามลำดับ

4.2 เปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนในกลุ่มทดลองในระยะก่อนและระยะหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ รายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะก่อนและระยะหลังได้รับชุดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม

กลุ่มทดลอง	N	\bar{X}	S.D.	t	p-value
ระยะก่อนการทดลอง	40	82.50	20.05	5.24**	.00
ระยะหลังการทดลอง	40	89.08	17.53		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 4.2 พบว่าการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า ภายหลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมมีคะแนนเฉลี่ยของมารยาททางสังคมเท่ากับ 89.08 (S.D. = 17.53) สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง โดยมีคะแนนเฉลี่ยของมารยาททางสังคมเพียง 82.50 (S.D. = 20.05) ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

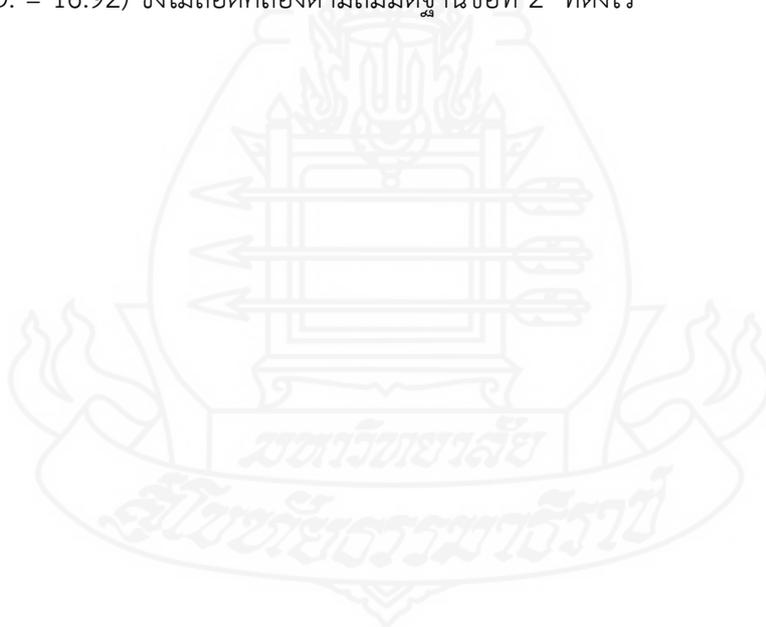
4.3 เปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองและระยะติดตาม รายละเอียดเสนอในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองและระยะติดตาม

กลุ่มทดลอง	N	\bar{X}	S.D.	t	p-value
ระยะหลังการทดลอง	40	89.08	17.53	2.31**	.02
ระยะติดตาม	40	89.70	16.92		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 4.3 พบว่าการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของมารยาททางสังคมเท่ากับ 89.08 (S.D. = 17.53) สูงกว่าระยะติดตามผลเพียงเล็กน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยของมารยาททางสังคมเท่ากับ 89.70 (S.D. = 16.92) ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชฎกนันทาราม (พิบูลสงคราม) กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคตัวแบบ

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนในกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยเทคนิคตัวแบบ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบมีคะแนนมารยาททางสังคมในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

1.2.2 นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบมีคะแนนมารยาททางสังคมระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่ต่างกัน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 *ประชากร* ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดราชฎกนันทาราม (พิบูลสงคราม) จำนวน 160 คน

1.3.2 *กลุ่มตัวอย่าง* กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกลุ่มวัดราชฎกนันทาราม (พิบูลสงคราม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม ด้วยวิธีการจับฉลาก (Lottery Method) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, น. 55)

1.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) แบบวัดมารยาททางสังคม
- 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม

1.3.4 การเก็บและการรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการ ดังนี้

1) *ขั้นก่อนการทดลอง* ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบวัดมารยาททางสังคม แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2) **ขั้นตอนการทดลอง** ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้เทคนิคตัวแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กับกลุ่มทดลอง ทุกวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ ตั้งแต่เวลา 14.30 -15.30 น. เป็นเวลา 3 สัปดาห์ๆ ละ 4 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม – 4 สิงหาคม พ.ศ. 2560

3) **ขั้นหลังการทดลอง** ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลอง ทำแบบประเมินมารยาททางสังคม ฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลองเพื่อเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4) **ระยะติดตามผล** หลังจากทดลองเสร็จสิ้นไปแล้ว 2 สัปดาห์ให้กลุ่มทดลอง ทำแบบวัดมารยาทในสังคมอีกครั้ง และตรวจวัดคะแนนอีกครั้ง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.4.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้เพื่อการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4.2 สถิติอ้างอิง (Inferential statistics) ใช้เพื่อการทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ สถิติการทดสอบค่าที (t-test) แบบที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) ใช้เพื่อเปรียบเทียบมารยาททางสังคมระยะก่อนกับระยะหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลของกลุ่มทดลอง

1.5 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนา มารยาททางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชภูรนิยมธรรม(พิบูลสงคราม) กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1.5.1 การพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลอง สูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าภายหลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมมีคะแนนเฉลี่ยของมารยาททางสังคมเท่ากับ 89.08 (S.D. = 17.53) สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง โดยมีคะแนนเฉลี่ยของมารยาททางสังคมเพียง 82.50 (S.D. = 20.05) ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

1.5.2 การพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แสดงให้เห็นว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของมารยาททางสังคมเท่ากับ 89.08 (S.D. = 17.53) สูงกว่าระยะติดตามผลเพียงเล็กน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยของมารยาททางสังคมเท่ากับ 89.70 (S.D. = 16.92) ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชฎคริยานิคมธรรม (พิบูลสงคราม) กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบมีคะแนนมารยาททางสังคมในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ผลการทดลองพบว่าการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

อภิปรายผลได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีสื่อการเรียนรู้โดยใช้ตัวแบบที่น่าสนใจ ซึ่งประกอบด้วย นิทาน เรื่องสั้น หนังสือ การ์ตูน และตัวแบบบุคคล มีการนำเสนอที่เหมาะสมกับช่วงวัยของกลุ่มทดลอง โดยดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้นักเรียนรู้แนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของตนเอง นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการมีมารยาททางสังคมที่ดีทั้งขณะอยู่โรงเรียนและอยู่ที่บ้าน นอกจากนี้ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอภิปรายร่วมกันถึงปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมมารยาทที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ตลอดทั้งผู้วิจัยได้สอดแทรกการเสริมแรงโดยใช้การให้ดาวเป็นรางวัลหากนักเรียนมีมารยาททางสังคมที่ดี ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และตระหนักถึงการมีมารยาททางสังคมที่ดี

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2549, น. 79) กล่าวว่า เทคนิคตัวแบบ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลสังเกต ฟัง หรืออ่าน เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลอื่นหรือสัญลักษณ์แทนบุคคล แล้วสามารถประมวลเป็นข้อมูลในการแสดงพฤติกรรมของตนเองและงานวิจัยของ สุภาพร ฉั่วพันธ์ (2554) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคตัวแบบที่มีผลต่อมารยาทในการรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสัตยาไส อำเภอไชยบาล จังหวัดลพบุรี พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีมารยาทในการรับประทานอาหารได้เหมาะสมมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคตัวแบบที่มีต่อมารยาทในการรับประทานอาหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังที่ ประเทือง ภูมิภักทราคม (2540, น. 238-239 อ้างใน สุภาพร ฉั่วพันธ์, 2554, น. 14) กล่าวไว้ว่า การเสนอตัวแบบมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมของผู้สังเกต 3 ประการ คือ (1) สร้างพฤติกรรม คือผู้ที่สังเกตจะเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนจากตัวแบบ เช่น การพูด หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวกับทักษะ การสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ ผู้สังเกตสามารถเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้แม้ว่าพฤติกรรมนั้นผู้สังเกตไม่เคยเห็นมาก่อนก็ตาม (2) ลดพฤติกรรม คือการที่ผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรมของตัวแบบแล้วมีผลทำให้พฤติกรรมของผู้สังเกตลดลง โดยเฉพาะเมื่อสังเกตตัวแบบการกระทำพฤติกรรมที่นำไปสู่ผลพฤติกรรมทางลบ และ (3) เสริมพฤติกรรมที่มีอยู่ คือ การสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบที่มีผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่ผู้สังเกตเลียนแบบ

ดังนั้นจากการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชฎคริยานิคมธรรม (พิบูลสงคราม) กรุงเทพมหานคร สามารถช่วยให้นักเรียนมีมารยาททางสังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบมีคะแนนมารยาททางสังคมระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่ต่างกัน ผลการทดลอง พบว่าการพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

อภิปรายผลได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบและทดลองใช้ก่อนนำมาใช้จริงมีประสิทธิภาพและสามารถช่วยพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียน แต่ในระยะติดตามผลผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการติดตามผลหลังจากการทดลองผ่านไปเพียง 2 สัปดาห์ โดยให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบวัดมารยาททางสังคมอีกครั้ง พบว่าคะแนนมารยาททางสังคมของนักเรียนเพิ่มขึ้นแต่ไม่มากนัก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากระยะเวลาที่ใช้ในการติดตามผลสั้น นักเรียนกลุ่มทดลองยังไม่มีความสามารถเท่าที่ควรในการปฏิบัติมารยาททางสังคมที่ดีคือ ระยะหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนค่าเฉลี่ยของมารยาททางสังคมเท่ากับ 89.08 (S.D.= 17.53) และระยะติดตามผลที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยของมารยาททางสังคมเท่ากับ 89.70 (S.D.= 16.92) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพมาศ คงมีสุข (2556) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดชัยมงคล จังหวัดอ่างทอง พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองระยะติดตามผลที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมไม่แตกต่างจากกลุ่มหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ .01

ดังนั้นจากการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม มีส่วนช่วยเสริมสร้างและพัฒนามารยาททางสังคมให้สูงขึ้นได้หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชบุรณิยนิมธรรม(พิบูลสงคราม) กรุงเทพมหานคร สามารถนำไปใช้เป็นกิจกรรมในการพัฒนามารยาทของนักเรียนที่ดีขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1.1 บุคลากรด้านการศึกษาหรือผู้ที่สนใจควรนำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนกับนักเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนามารยาททางสังคมอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 บุคลากรด้านการศึกษาหรือผู้ที่สนใจควรนำแนวการจัดชุดกิจกรรมแนะแนวไปประยุกต์กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆเพื่อให้นักเรียนมีมารยาททางสังคมที่เหมาะสมมากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

3.2.1 บุคลากรด้านการศึกษาหรือผู้ที่สนใจที่ทำการศึกษาวิจัยผลการใช้กิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมให้กับนักเรียนในระดับอื่นๆ ควรศึกษาและทำ

ความเข้าใจในรายละเอียดของชุดกิจกรรม พร้อมทั้งทดลองใช้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมทั้งในเรื่องเนื้อหาและระยะเวลาที่ควรใช้

3.2.2 บุคลากรด้านการศึกษาหรือผู้ที่สนใจควรศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมแนวนอนโดยใช้เทคนิคตัวแบบกับตัวแปรตามอื่น เช่น พัฒนาด้านความมีระเบียบวินัย การมีจิตสาธารณะ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชัยญา บุญรักษา. (2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นพมาศ คงมีสุข. (2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาวจีสัจจิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดชัยมงคล จังหวัดอ่างทอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นภาพร เต็งนุ. (2555). *การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง มารยาทไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแควมะกอก อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- นุชลี อุปภัย. (2543). *การแนะแนวเบื้องต้น*. นครปฐม: พิสิทธ์เซ็นเตอร์.
- บำรุง มัครมย์. (2552). *ผลของโปรแกรมเทคนิคแม่แบบวิถีทัศน์และแม่แบบเพื่อนนักเรียนที่มีต่อความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหนองบัวพิทยาคม จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปนพงศ์ งามมาก. (2557). *ผลของโปรแกรมการเสนอตัวแบบและการเสริมแรงทางสังคมที่มีต่อการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแสงพันธ์ จังหวัดสุรินทร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ประเทือง ภูมิภักตราคม. (2540). *การปรับพฤติกรรม: ทฤษฎีการประยุกต์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2536). *การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ผอบ โปชะกฤษณะ. (2530). *มารยาทไทย*. กรุงเทพฯ: องค์การค้าคุรุสภา.
- พนม ลิมอารีย์. (2548). *การแนะแนวเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พรทิพย์ เกยุรานนท์. (2555). *มารยาททางสังคม : สิ่งที่คุณเล็กน้อยแต่สำคัญ. จุลสารสาขาวิทยาศาสตร์ สุขภาพออนไลน์, 3*. สืบค้นจาก http://www.stou.ac.th/Schools/Shs/booklet/book55_3/easily.html.

- วัชรียา แจ่มใส. (2551). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเคารพนับถือผู้อื่นของนักเรียน
วัยรุ่นตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- วัลดา สุวรรณภาศรี. (2550). *มารยาทไทย*. กรุงเทพฯ: เพชรกะรัต.
- วาสนา บุญสม. (2548). *ศิลปวัฒนธรรมไทยสายใยจากอดีต*. กรุงเทพฯ: กราฟิก เซ็นเตอร์.
- วิไลวรรณ อนันต์๊ะ. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับสื่อรูปภาพเพื่อพัฒนาทักษะการ
แก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนบ้านถ้ำ จังหวัด
เชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สมจินตนา ภัคดีศรีวงศ์. (2538). *มารยาทในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- สมชาย มะนูน. (2555). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง จังหวัดนครนายก.
(การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สมทรง ปุณฺณฤทธิ. (2544). *มารยาทไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต. (2549). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิตรา โนมะยา. (2555). *การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการควบคุมตนเองของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุทธิ ภิบาลแทน. (2530). *มารยาทไทยและราชาศัพท์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- สุภาพร ฉั่วพันธ์. (2554). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในการรับประทานอาหารของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสัตยาไส อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี.
(สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- อนันต์ แยมเย็น. (2551). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อรอนงค์ มานะเสถียร. (2555). ผลการใช้โปรแกรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาพัฒนาแรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อุไรวรรณ กิตตินนทิก. (2556). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีปัญหาทางสังคมที่มีต่อ
การพัฒนาทักษะการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนควน
ขนุน จังหวัดพัทลุง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ – สกุล นายณัฐพล บุญทอง
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยทักษิณวิทยาเขตสงขลา
 วุฒิการศึกษา ศศ.ม. จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
 ตำแหน่ง/หน้าที่ปฏิบัติงาน อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์

2. ชื่อ – สกุล นายสิทธิพร ครามานนท์
 สถานที่ทำงาน สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการปรึกษา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง/หน้าที่ปฏิบัติงาน นักวิชาการศึกษา (ปฏิบัติงานสอน)

3. ชื่อ – สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนวัลย์ ภิญโญสุภสิทธิ์
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยทักษิณวิทยาเขตสงขลา
 วุฒิการศึกษา กศ.ด. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 ตำแหน่ง/หน้าที่ปฏิบัติงาน อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ปฏิบัติงานด้านการแนะแนวและการให้การปรึกษาเป็น
 เวลา 23 ปี

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๖๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายณัฐพล บุญทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวสุกัญญา มุลกวนบ้าน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดราชฎกนันทาราม (พิบูลสงคราม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการค้นคว้าอิสระที่แนบมานี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๙-๒๘๖๔๕๘๒

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๖๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสิทธิพร ครามานนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวสุกัญญา มุลกวนบ้าน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดราชฎาราม (พิบูลสงคราม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการค้นคว้าอิสระที่แนบมานี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๙-๒๘๖๔๕๘๒

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๖๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๒๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนวัลย์ ภิญโญสุภสิทธิ์
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวสุกัญญา มุลกวนบ้าน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการ
ปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓
โรงเรียนวัดราชบุรณิยมธรรม (พิบูลสงคราม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการค้นคว้าอิสระที่แนบมานี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น
มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณา
ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับ
รายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๙-๒๘๖๔๕๘๒

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๖๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดราชบูรณนิยมธรรม(พิบูลสงคราม)

ด้วยนางสาวสุกัญญา มุลกวนบ้าน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดราชบูรณนิยมธรรม (พิบูลสงคราม) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนวัดราชบูรณนิยมธรรม(พิบูลสงคราม) สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๐ คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม จากนั้นสุ่มอย่างง่าย รูปแบบของการวิจัยเป็นวิจัยเชิงกึ่งทดลอง ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างหนึ่งกลุ่ม ทดสอบก่อนเรียนและหลังการทดลอง โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการมารยาททางสังคม และแบบวัดมารยาททางสังคม กำหนดระยะเวลาทดลองเป็นเวลา ๓ สัปดาห์ ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐

ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๙-๒๘๖๔๕๘๒

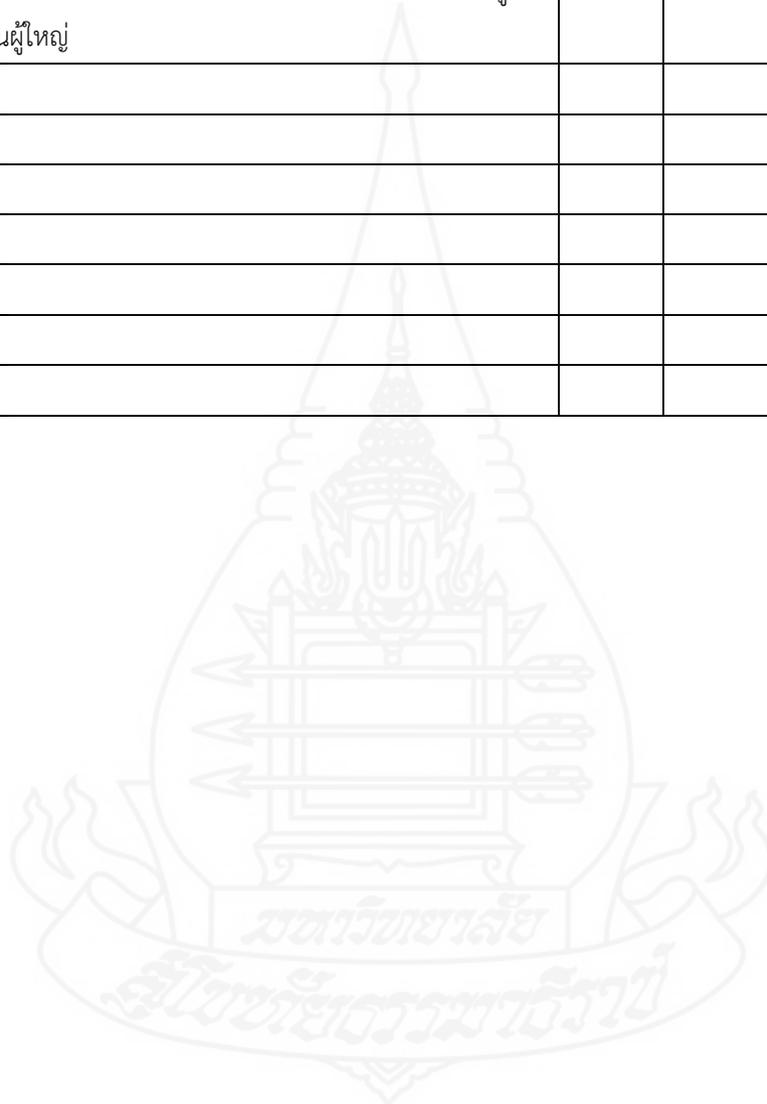
แบบวัดมารยาททางสังคม

คำแนะนำในการตอบ

แบบวัดนี้เป็นแบบวัดมารยาททางสังคมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ การให้คำตอบของนักเรียน
ไม่มีถูกหรือผิด โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

ข้อ	คำถาม	จริง	ค่อนข้างจริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1	เมื่อฉันพูดกับเพื่อนฉันจะตะโกนเสียงดังๆหรือแย้งพูดกับเพื่อน				
2	ฉันจะรอให้เพื่อนพูดจบก่อนทุกครั้งก่อนที่จะแสดงความคิดเห็น				
3	เมื่อเวลาพูดกับเพื่อนฉันมักใช้คำพูดแทนตัวเองว่า กู และแทนเพื่อน ว่า มึง				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12	เมื่อฉันต้องเปลี่ยนชั่วโมงเรียนฉันจะเดินเป็นแถวไปอย่างไร้ระเบียบ				
13				
14	เมื่อต้องพูดคุยกับครูหรือผู้ใหญ่ที่นั่งอยู่ฉันจะนั่งคุกเข่าและไม่ยื่นค้ำหัวผู้ใหญ่				
15	ฉันจะเดินชิดซ้ายหรือก้มตัวเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่				
16				
17				
18				
19				
20				
21	การไม่ไว้ทรงผมตามระเบียบของโรงเรียนทำให้ฉันสวยหรือ				

ข้อ	คำถาม	จริง	ค่อนข้างจริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
	หล่อขึ้น				
22	การตัดเล็บมือและเท้าสั้นๆเป็นสิ่งที่สะอาดและเหมาะสมกับวัย				
23	ฉันชอบใส่กระโปรง/กางเกงที่สั้นเหนือเข่า เพราะทำให้ดูเป็นผู้ใหญ่				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดมารยาททางสังคม

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดมารยาททางสังคม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ผลการพิจารณา	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ผลการพิจารณา
1	0.83	ผ่าน	16	0.79	ผ่าน
2	0.78	ผ่าน	17	0.57	ผ่าน
3	0.77	ผ่าน	18	0.84	ผ่าน
4	0.69	ผ่าน	19	0.84	ผ่าน
5	0.67	ผ่าน	20	0.77	ผ่าน
6	0.72	ผ่าน	21	0.80	ผ่าน
7	0.67	ผ่าน	22	0.74	ผ่าน
8	0.49	ผ่าน	23	0.73	ผ่าน
9	0.82	ผ่าน	24	0.75	ผ่าน
10	0.73	ผ่าน	25	0.80	ผ่าน
11	0.59	ผ่าน	26	0.71	ผ่าน
12	0.73	ผ่าน	27	0.72	ผ่าน
13	0.86	ผ่าน	28	0.71	ผ่าน
14	0.86	ผ่าน	29	0.67	ผ่าน
15	0.80	ผ่าน	30	0.85	ผ่าน

หมายเหตุ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป เป็นข้อสอบที่แยกคนได้ สามารถนำไปใช้
ครั้งต่อไปได้

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงความสอดคล้องของแบบวัดมารยาททางสังคมรายข้อ
และตารางแสดงความตรงเชิงเนื้อหาของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ

ตารางแสดงความสอดคล้องของแบบวัดมารยาททางสังคม

แบบวัดมารยาททางสังคม	ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ข้อที่ 1	1	1	1	3	1	√
ข้อที่ 2	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 3	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 4	1	1	1	3	1	√
ข้อที่ 5	1	1	1	3	1	√
ข้อที่ 6	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 7	1	1	1	3	0.67	√
ข้อที่ 8	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 9	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 10	1	1	1	3	1	√
ข้อที่ 11	1	1	1	3	1	√
ข้อที่ 12	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 13	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 14	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 15	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 16	1	1	1	3	1	√
ข้อที่ 17	1	1	1	3	1	√
ข้อที่ 18	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 19	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 20	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 21	1	0	0	1	0.33	×
ข้อที่ 22	1	1	1	3	1	√
ข้อที่ 23	1	-1	1	1	0.33	×
ข้อที่ 24	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 25	1	1	1	3	1	√
ข้อที่ 26	1	-1	1	1	0.33	×

แบบวัดมารยาททางสังคม	ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ข้อที่ 27	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 28	1	0	1	2	0.67	√
ข้อที่ 29	1	-1	1	1	0.33	×
ข้อที่ 30	1	0	1	2	0.67	√
รวม					0.72	

ตารางแสดงความสอดคล้องของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม

ชุดกิจกรรมแนะแนว	ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ครั้งที่ 1	1	1	1	3	1	√
ครั้งที่ 2	1	0	1	2	0.67	√
ครั้งที่ 3	1	0	1	2	0.67	√
ครั้งที่ 4	1	-1	1	1	0.33	×
ครั้งที่ 5	1	0	1	2	0.67	√
ครั้งที่ 6	1	-1	1	1	0.33	×
ครั้งที่ 7	1	0	1	2	0.67	√
ครั้งที่ 8	1	0	1	2	0.67	√
ครั้งที่ 9	1	0	1	2	0.67	√
ครั้งที่ 10	1	0	1	2	0.67	√
รวม					0.64	

ภาคผนวก จ

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคตัวแบบ

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และนำเทคนิคตัวแบบต่าง ๆ มาประสมประสานกันเพื่อพัฒนามารยาททางสังคมของนักเรียน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินการสอน และขั้นสรุป โดยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีทั้งหมด 10 กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 10 ครั้ง แต่แต่ละครั้งใช้เวลา 60 นาที แผนการจัดกิจกรรมแต่ละแผนประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ของกิจกรรม ระยะเวลา สื่อที่ใช้ในกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล โดยบางกิจกรรมจะมีเอกสาร และใบงานประกอบการดำเนินกิจกรรม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนามารยาททางสังคม

นิยามศัพท์	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิคที่ใช้
มารยาททางสังคม ด้านวาจา หมายถึง พฤติกรรมการแสดง กิริยาด้วยวาจา เรียบร้อย อ่อนโยน สุภาพ หน้าที่ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความไพเราะ มีหางเสียงทุกครั้งทีพูด กับครูหรือผู้ใหญ่ ไม่ ใช้พูดคำหยาบหรือ คำพูดไม่สุภาพ ไม่ ตะโกน หรือพูด แทรกในขณะที่ครูหรือ เพื่อนกำลังพูดหรือ แสดงความคิดเห็น ทั้ง ในห้องเรียนและนอก ห้องเรียน	1. ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ระเบียบ วิธีการ และ จุดมุ่งหมายของการเข้าร่วม กิจกรรม 2. เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี ในการเริ่มต้นและ เกิด ความคุ้นเคยในระหว่างนักเรียน ด้วยกัน	1. กิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์ 2. เพลงสวัสดี 3. แบบวัดมารยาท ทางสังคม
	2. วาจาดีมีคุณรัก	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมพูด ของนักเรียนให้มีความสุภาพ มี ความไพเราะ อ่อนโยน มี หน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสทั้งใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียน	1. ตัวแบบหนังสือ เรื่อง มารยาทในการ พูด 2. ใบงานแผนที่ ความคิด
	3. พูดเขาก็ได้	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมพูด ของนักเรียน ให้รู้จักการพูดที่ สุภาพ ไม่ใช้คำพูดที่หยาบคาย ไม่ตะโกนเสียงดัง ในขณะที่อยู่ ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน	1. ตัวแบบนิทานเรื่อง ลูกโคพูดเพราะ 2. ใบงาน มารยาท ทางสังคมด้านวาจา : พูดเขาก็ได้
	4. เมื่อหนูต้องการ แสดงความคิดเห็น	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมพูด ของนักเรียนให้รู้จักการรอคอย และไม่พูดแทรกขณะที่คนอื่น กำลังพูดหรือแสดงความคิดเห็น	1. บทบาทสมมติ สถานการณ์ใน ห้องเรียนขณะที่ครู สอน 2. ใบงานมารยาท ทางสังคมด้านวาจา : เมื่อหนูอยากแสดง ความคิดเห็น
มารยาททางสังคม ด้านกาย หมายถึง การแสดงออกทางกาย และผู้อื่นสามารถ	5. ยืนอย่างไรให้ สง่างาม	1. เพื่อปรับพฤติกรรม ยืนของนักเรียนให้มีอาการ สำรวจ สุขภาพ ไม่ยืนค้ำศีรษะ ผู้ใหญ่	1. บทบาทสมมติเรื่อง การยืน 2. ภาพการยืนที่ เหมาะสม และภาพ

นิยามศัพท์	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิคที่ใช้
<p>มองเห็นได้ชัดเจน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ดังนี้</p> <p>1. มารยาทการยืน คือ การไม่ยื่นค้ำศีรษะ ผู้ใหญ่ มีอาการ</p>		<p>2. เพื่อปรับพฤติกรรมการยืนของนักเรียนไม่ยื่นค้ำขา ไม่ยื่นกอดอกหรือเอามือล้วงกระเป๋า ขณะที่ยืนอยู่ต่อหน้าครูหรือผู้ใหญ่</p>	<p>การยืนที่ไม่เหมาะสม</p> <p>3. ใบงาน มารยาททางสังคมด้านกาย “ยืนอย่างไรให้สง่างาม”</p>
<p>ผู้ใหญ่ มีอาการ</p> <p>สำรวจ ไม่ยื่นค้ำขา ไม่ยื่นกอดอกหรือเอามือล้วงกระเป๋าขณะที่ยืนอยู่ต่อหน้าครูหรือผู้ใหญ่</p> <p>2. มารยาทในการเดิน คือ การเดินด้วยอาการสำรวจ เมื่อเดินอยู่บนอาคารเรียน</p>	6. เดินแบบมด	<p>1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรการเดินของนักเรียนให้มีระเบียบ มีความสำรวจ ไม่วิ่งบนอาคารเรียนหรือเดินกระต๊อบเท้าบนอาคารเรียนที่เป็นการรบกวนคนอื่น</p> <p>2. เพื่อพัฒนามารยาทในการเดินเมื่อเดินสวนทางกันควรเดินชิดซ้าย และถ้าสวนทางกับผู้ใหญ่ควรก้มตัวเมื่อเดินผ่าน</p>	<p>1. วีดิโอมารยาทในการเดิน</p> <p>2. วีดิโอการเข้าแถวของนักเรียน</p> <p>3. ใบสัญญาในการเดิน</p>
<p>ไม่ควรวิ่งหรือเดินกระต๊อบเท้าเพื่อให้เกิดเสียงดังและเมื่อต้องไปกับเพื่อนหลายคนควรเดินเป็นแถว เมื่อเดินสวนทางกันควรเดินชิดซ้าย และถ้าสวนทางกับผู้ใหญ่ควรก้มตัวเมื่อเดินผ่าน</p> <p>3. มารยาทในการนั่ง คือ การนั่งในท่าที่สบาย สำรวจ ไม่ควรนั่งไขว่ห้าง นั่งถ่างขา นั่งโยกเก้าอี้ หรือไม่อยู่ในอาการสำรวจ ไม่ควรเหยียดขาหรือกระดิกเท้า</p>	7. นั่งตึ๋ย หนอยนะ	<p>1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรการนั่งของนักเรียนให้มีความสำรวจ ไม่นั่งไขว่ห้าง ไม่นั่งโยกเก้าอี้ เมื่ออยู่ต่อหน้าหรืออยู่ลับหลังผู้อื่น</p> <p>2. เพื่อพัฒนามารยาทในการนั่งไม่ควรเหยียดขาหรือกระดิกเท้าขณะนั่งกับผู้อื่น</p>	<p>1. วีดิโอการนั่งที่สุภาพ สำรวม</p> <p>2. บทบาทสมมติเกี่ยวกับการนั่งที่ไม่สุภาพ</p>

นิยามศัพท์	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิคที่ใช้
ขณะนั่งกับผู้อื่น			
มารยาททางสังคม ด้านการแต่งกาย หมายถึง การแต่งกาย เสื้อผ้า หน้าตา ผม เล็บ มีความสะอาด เรียบร้อย ถูกต้องตาม กาลเทศะ กฎระเบียบ ของโรงเรียน ตาม บรรทัดฐานทางสังคม และวัฒนธรรมไทย	8. สวยสมกับวัย	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกร แต่งกายของนักเรียนให้สะอาด เรียบร้อย ถูกต้องตามกาลเทศะ และระเบียบของโรงเรียน และ ตามบรรทัดฐานทางสังคมและ วัฒนธรรมไทย	1. ภาพยนตร์สั้น มารยาทในการแต่ง กาย 2. ภาพการแต่งกายที่ ถูกต้อง และการแต่ง กายไม่ถูกต้อง 3. ใบงานมารยาท ทางสังคมด้านการ แต่งกาย : สวยสมวัย
	9. หนูรักสะอาด	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกร แต่งกาย เสื้อผ้า หน้าตา ผม เล็บ ให้มีความสะอาด ถูกต้อง ตามกฎระเบียบของโรงเรียน	1. การ์ตูน สุข บัญญัติ 10 ประการ 2. การ์ตูน หนูไม่ อยากเป็นเหา 3. ใบงานมารยาท ทางสังคมด้านการ แต่งกาย : หนูรัก สะอาด
	10. ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้ นักเรียน ระบุถึงสิ่งที่ ได้รับจากได้เข้าร่วมกิจกรรม และนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	1. กิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์ 2. แบบวัดมารยาท ทางสังคม

ชุดกิจกรรมแนะแนว ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม : มารยาททางสังคมด้านวาจา : วาจาดีมีคนรัก

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการพูดของนักเรียนให้มีความสุภาพ มีความไพเราะ อ่อนโยน มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ระยะเวลา 60 นาที

สื่อประกอบกิจกรรม:

1. เพลงสวัสดี
2. หนังสือ มารยาทการพูด
3. บันทึกดาวแห่งความดี
4. ใบงานแผนที่ความคิด

การดำเนินกิจกรรม :

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้สอนนำนักเรียนร้องเพลง สวัสดี

ขั้นดำเนินการสอน

1. ผู้สอนพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนมาครั้งที่แล้วโดยให้บอกข้อมูลสิ่งที่เพื่อนคนไหนที่นักเรียนชอบว่าเพื่อนชื่ออะไร ชอบสีอะไร
2. ให้นักเรียนชมหนังสือ มารยาทในการพูด
3. ผู้สอนถามนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือที่ดู ฟังแล้วรู้สึกอย่างไร
4. ให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจตนเองว่า การพูดของตนเป็นอย่างไร เมื่อพูดกับผู้ใหญ่ เพื่อน แล้วให้เพื่อน ๆ ในห้องเรียนช่วยกันดูว่าคนใดพูดจาไพเราะกับครู เพื่อน ๆ ผู้ใหญ่ ผู้สอนให้ดาวแห่งความดี 1 ดวง และกล่าวชมเชย
5. ให้นักเรียนร่วมกันบอกถึงการพูดจาไพเราะ สุภาพ พูดจามีหางเสียง ว่ามีข้อดีอย่างไร
6. ให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงาน แผนที่ความคิด สรุปลงถึงพูดจาไพเราะ สุภาพ พูดจามีหางเสียงว่าควรปฏิบัติตนอย่างไร
7. ผู้สอนกล่าวเสริมแรงและบอกนักเรียนทุกคนว่าจะสังเกตการพูดของนักเรียนทุกครั้ง ถ้าคนใดพูดจาไพเราะ สุภาพ ผู้สอนจะให้ดาวแห่งความดี 1 ดวง ต่อครั้งที่ทำกิจกรรม

ขั้นสรุป

1. สุ่มนักเรียนออกมาเสนอใบงาน
2. ผู้สอนร่วมกันสรุป ว่า การพุดจาไฟเราะสุภาพ มีข้อดีอย่างไร และบอกถึงประโยชน์ของการพุดจาไฟเราะ

การประเมินผล

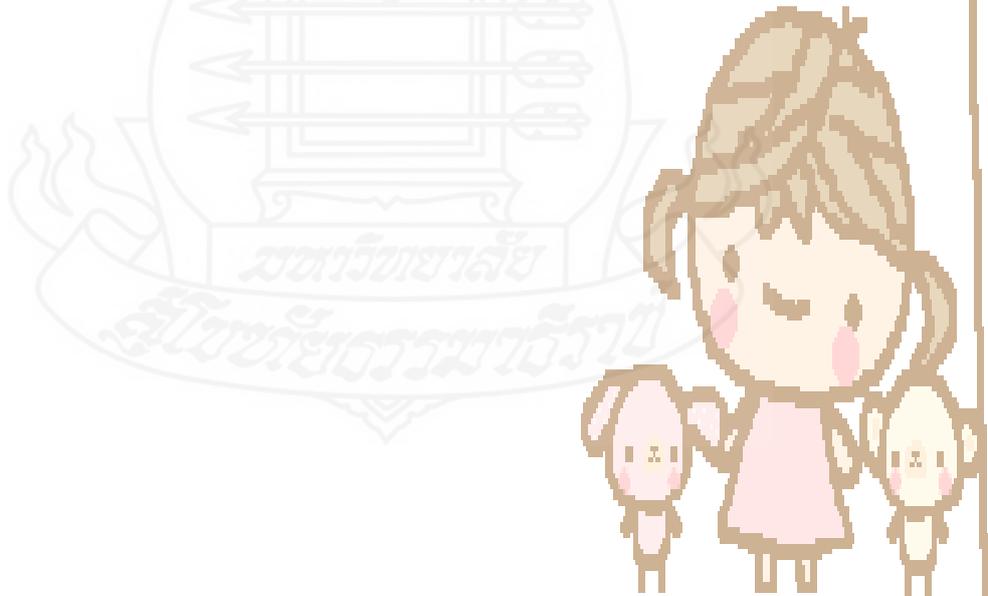
1. การแสดงความคิดเห็น การซักถาม และการตอบคำถาม
2. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

ใบงาน เพลงสวัสดี

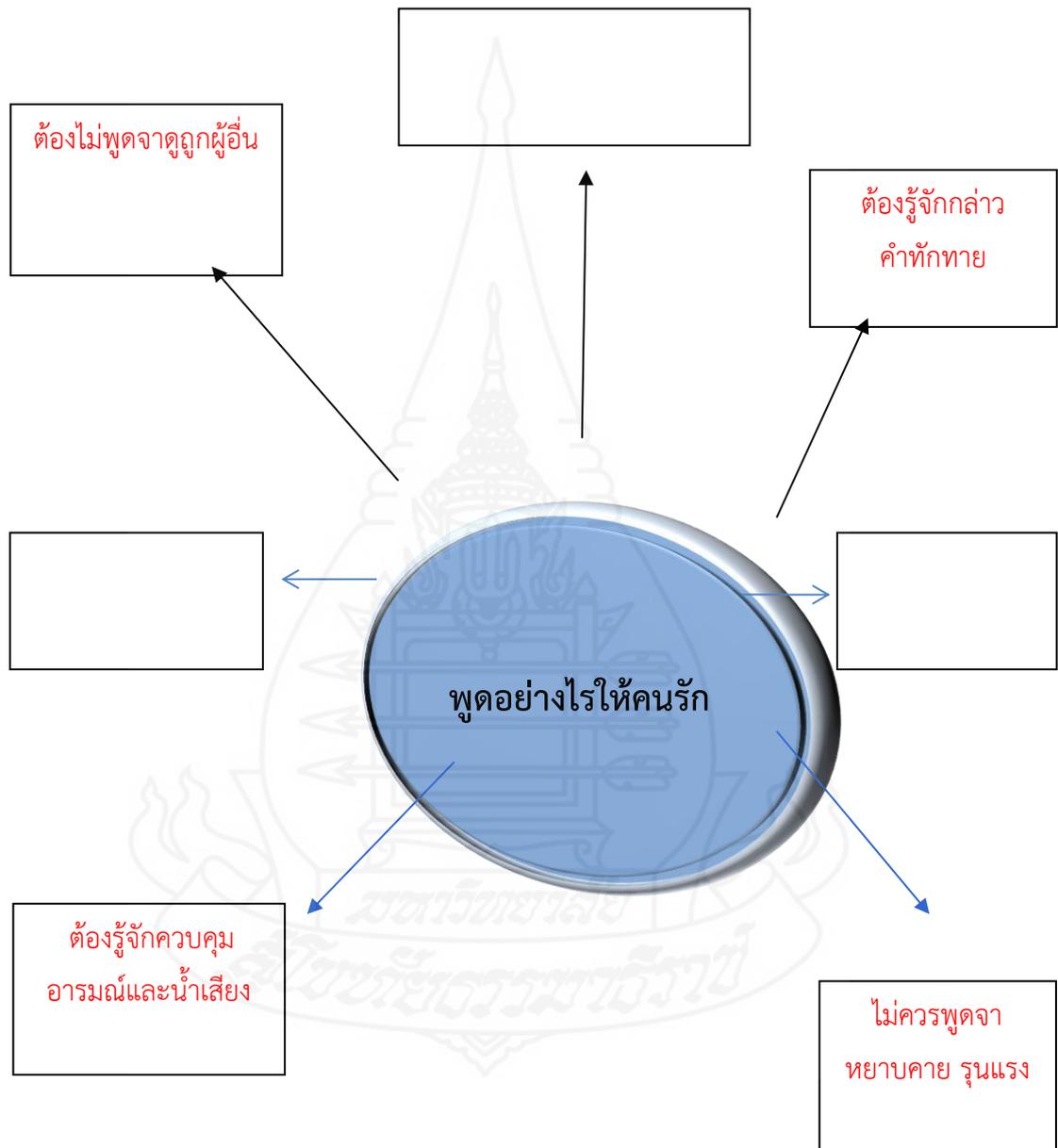
เพลง สวัสดี

ฉันและเธอเจอกันแทบทุกวันเลยเชียวนะ
เมื่อเรามาพบกันต่างสमानไมตรี
ยิ้มให้กันที่ไรสุขฤทัยเปรมปรีดี
ต่างพูดจาพาทีสวัสดีเพื่อนเอ๋ย
สวัสดีครับ สวัสดีค่ะ

ใบงาน มารยาททางสังคมด้านวาจา
“วาจาดีมีคนรัก”

ภาระงาน ให้สรุปถึงการพูดจาไพเราะ สุภาพ ว่ามีลักษณะอย่างไร

ชุดกิจกรรมแนะแนว ครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม : มารยาททางสังคมด้านกาย : เดินแบบมด

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเดินของนักเรียนให้มีระเบียบ มีความสำรวม ไม่วิ่งบนอาคารเรียนหรือเดินกระต๊อบทำบนอาคารเรียนที่เป็นการรบกวนคนอื่น
2. เพื่อพัฒนามารยาทในการเดินเมื่อเดินสวนทางกันควรเดินชิดซ้าย และถ้าสวนทางกับผู้ใหญ่ควรก้มตัวเมื่อเดินผ่าน

ระยะเวลา 60 นาที

สื่อประกอบกิจกรรม:

1. วีดีโอมารยาทในการเดิน
2. วีดีโอการเข้าแถวของนักเรียน
3. ใบสัญญาณในการเดิน

การดำเนินกิจกรรม :

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้สอนกล่าวทักทายนักเรียน พร้อมทบทวนมารยาทในการยืนที่สุภาพ เรียบร้อย

ขั้นดำเนินการสอน

1. ผู้สอนนำเสนอวีดีโอมารยาทในการเดิน ประกอบด้วย การเดินแถวตามที่สาธารณณะ การเดินผ่านผู้ใหญ่ และการเดินตามผู้ใหญ่
2. ผู้สอนให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากวีดีโอที่ผู้สอนนำเสนอ
3. ผู้สอนให้นักเรียนดูวีดีโอการเดินเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียน พร้อมกับให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวีดีโอที่ดู
4. ผู้สอนให้นักเรียนเขียนใบสัญญาณในการเดินทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อเป็นสิ่งเตือนใจ โดยผู้สอนจะติดใบสัญญาณของแต่ละคนไว้หน้าห้องเรียน หากใครไม่ทำตามสัญญาณผู้สอนจะลบดาวที่ให้ไว้ในบันทึกดาวแห่งความดีออก

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงข้อดีและข้อเสียของการเดินที่ไม่เป็นระเบียบและการเดินที่เป็นระเบียบ

การประเมินผล

1. การแสดงความคิดเห็น การซักถาม และการตอบคำถาม
2. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

วิดีโอการเดินเข้าแถวของนักเรียน

เป็นวิดีโอการเดินแถวเพื่อมาเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว ซึ่งในการเดินแถวนั้นจะไม่มีครูมาประกบจะมีพี่นักเรียนด้วยกันเดินมากับน้องๆ โดยมีครูเเวรประจำวันคอยดูแลบ้างเป็นระยะ
 ที่มา <https://youtu.be/6MJphcSiWiU>

มารยาทในการเดิน

การเดินในที่สาธารณะหรือเดินตามทางเท้า ต้องเดินในลักษณะสำรวมและไม่กีดขวางทางผู้อื่น เมื่อต้องเดินผ่านผู้ใหญ่ที่นั่งอยู่ ทั้งผู้ชายและผู้หญิง เดินในลักษณะสำรวม ห่างจากผู้ใหญ่พอสมควร ปล่อยมือข้างลำตัว ค้อมหลังเล็กน้อย เมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่ไปแล้ว จึงเดินตามปกติ การเดินผ่านผู้ใหญ่ที่นั่งอยู่ ทั้งชายและหญิง เดินในลักษณะสำรวม เมื่อถึงที่ผู้ใหญ่ที่นั่งอยู่ให้ค้อมตัวและย่อเข้าเดินผ่าน เมื่อผ่านผู้ใหญ่ไปแล้วจึงเดินตามปกติ และหากเดินผ่านผู้ใหญ่ที่นั่งอยู่กับพื้น ทั้งชายและหญิง ให้เดินเข้าผ่านผู้ใหญ่ เมื่อผ่านผู้ใหญ่แล้วจึงลุกขึ้นยืน

ที่มา <https://youtu.be/5tyK9rvpznC>

ใบสัญญาในการเดินของนักเรียน

ชื่อ.....สกุล.....

ขอสัญญาว่า

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ใบสัญญาในการเดินของนักเรียน

ชื่อ.....สกุล.....

ขอสัญญาว่า

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ชุดกิจกรรมแนะแนว ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม : มารยาททางสังคมด้านกาย : นั่งดีๆ หน่อยนะ

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการนั่งของนักเรียนให้มีความสำรวม สุภาพ ไม่นั่งไขว่ห้าง ไม่นั่งโยกเก้าอี้ เมื่ออยู่ต่อหน้าหรืออยู่ด้านหลังผู้อื่น
2. เพื่อพัฒนามารยาทในการนั่งไม่ควรเหยียดขาหรือกระดิกเท้าขณะนั่งกับผู้อื่น

สื่อประกอบกิจกรรม:

1. วีดิโอการนั่งที่สุภาพ สำรวม
2. บทบาทสมมติเกี่ยวกับการนั่งที่ไม่สุภาพ

การดำเนินกิจกรรม :

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้สอนกล่าวทักทายนักเรียน พร้อมกับถามนักเรียนถึงการเดินที่สุภาพเป็นอย่างไร และถามถึงสัญญาที่เขียนไว้ว่ามีใครทำผิดสัญญาหรือไม่

ขั้นดำเนินการสอน

1. ผู้สอนนำเสนอวีดิโอการนั่งที่สุภาพ สำรวม ในโอกาสต่างๆ ให้นักเรียนดู พร้อมกับให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากวีดิโอที่ดู
2. ผู้สอนนำเสนอบทบาทสมมติ การนั่งที่ไม่สุภาพให้นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงบทบาทสมมติที่ดู
3. ผู้สอนให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวีดิโอและบทบาทสมมติที่ดู

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปมารยาทในสังคมด้านการนั่งที่สุภาพ สำรวม

การประเมินผล

1. การแสดงความคิดเห็น การซักถาม และการตอบคำถาม
2. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

บทบาทสมมติเกี่ยวกับการนั่งที่ไม่สุภาพ

สถานการณ์ในห้องเรียน

ในขณะที่กำลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ครูสุกัญญากำลังอธิบายเรื่องการคูณให้นักเรียนฟังอยู่นั้น ธนาธิปไตยยกขาขึ้นมาวางบนเก้าอี้ข้างหนึ่งในลักษณะชันเข่า ชัยณรงค์ก็นั่งโยกเก้าอี้พร้อมกับนั่งไขว่ห้างไปด้วย และสุพิชชานั่งกางขาโดยที่ขาข้างหนึ่งออกมานอกโต๊ะ

วิดีโอมารยาทในการนั่ง

อธิบายมารยาทในการนั่งในลักษณะต่างๆ พร้อมบอกรายละเอียดวิธีการนั่งแต่ละท่าที่ถูกต้อง สุภาพ เช่น การนั่งพับเพียบ การนั่งเก้าอี้

ที่มา https://youtu.be/_bA7-YJKhyl

ชุดกิจกรรมแนะแนว ครั้งที่ 8

ชื่อกิจกรรม : มารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย : สวยสมกับวัย

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการแต่งกายของนักเรียนให้สะอาด เรียบร้อย ถูกต้องตามกาลเทศะ และระเบียบของโรงเรียน และตามบรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรมไทย

สื่อประกอบกิจกรรม:

1. ภาพยนตร์สั้น มารยาทในการแต่งกาย
2. ภาพการแต่งกายที่ถูกต้อง และการแต่งกายไม่ถูกต้อง
3. ใบงานมารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย : สวยสมวัย

การดำเนินกิจกรรม :

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้สอนกล่าวทักทายนักเรียน พร้อมกับมารยาทการนั่งที่สุภาพและการนั่งที่ไม่สุภาพ
2. ผู้สอนสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการแต่งกายไปในสถานที่ต่างๆตามความคิดของนักเรียน

ขั้นสอน

1. ผู้สอนนำเสนอภาพยนตร์สั้น มารยาทในการแต่งกายให้นักเรียนได้ดูและสังเกตการแต่งกายของบุคคลที่อยู่ในภาพยนตร์
2. จากนั้นผู้สอนนำเสนอภาพการแต่งกายที่ถูกต้องและการแต่งกายที่ไม่ถูกต้อง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ พร้อมกับถามนักเรียนว่าใครเคยแต่งกายตามแบบที่ผู้สอนให้ดูหรือไม่
3. ผู้สอนให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน แล้วให้นักเรียนเขียนความรู้สึกจากเรื่องที่ได้ดูพร้อมกับอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้สึกจากเรื่องที่ได้ดู
2. ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อดีของการแต่งกายที่ถูกระเบียบและข้อเสียของการแต่งกายไม่ถูกระเบียบ

การประเมินผล

1. การแสดงความคิดเห็น การซักถาม และการตอบคำถาม
2. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

หนังสือ มารยาทในการแต่งกาย

เป็นเรื่องราวที่สร้างขึ้นมาเพื่อเปรียบเทียบมารยาทในการแต่งกายระหว่างนักศึกษา 2 คน ที่แต่งกายแตกต่างกัน คนแรกแต่งกายถูกระเบียบของสถานศึกษา และคนที่สองแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา

ที่มา <https://youtu.be/pSxQxZk0jCc>

ที่มา <http://www.bloggang.com/data/burapakorn/picture/1239857859.jpg>

การแต่งกายที่ถูกต้อง

การแต่งกายไม่ถูกต้อง

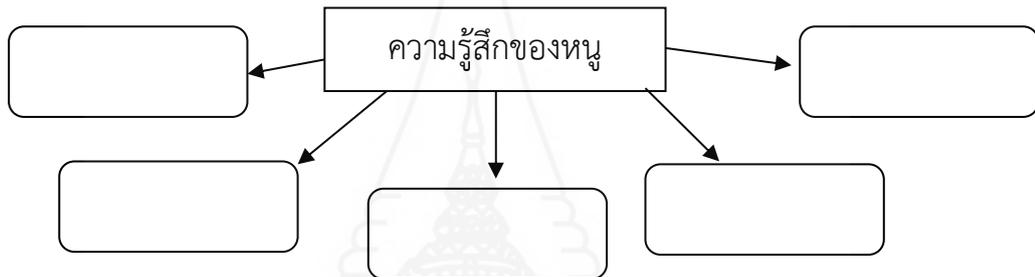

ใบงานมารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย

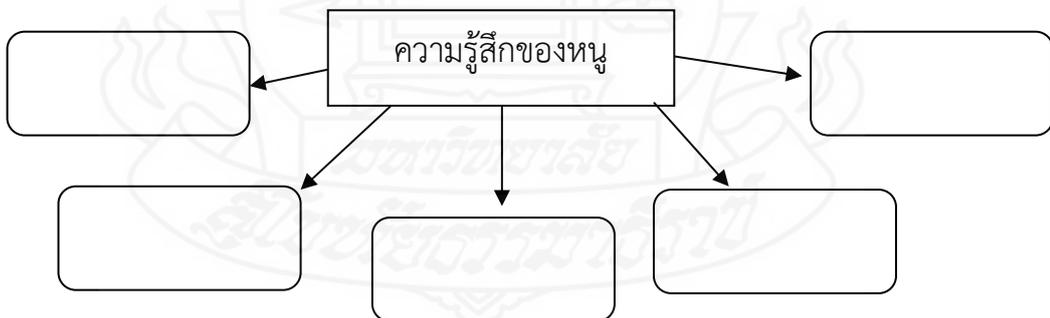
สวยสมวัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความรู้สึกสั้นๆ จากหัวข้อที่กำหนดให้

ความรู้สึกจากการดู ภาพยนตร์สั้น มารยาทในการแต่งกาย

ความรู้สึกจากการดู วีดีโอสั้น การแต่งกายผิดระเบียบ

ชุดกิจกรรมแนะแนว ครั้งที่ 9

ชื่อกิจกรรม : มารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย : หนูรักสะอาด

วัตถุประสงค์ :

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการแต่งกาย เสื้อผ้า หน้าตา ผม เล็บ ให้มีความสะอาด ถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน

สื่อประกอบกิจกรรม:

1. การ์ตูน สุขบัญญัติ 10 ประการ
2. การ์ตูน หนูไม่อยากเป็นเหา
3. ใบงานมารยาททางสังคมด้านการแต่งกาย : หนูรักสะอาด

การดำเนินกิจกรรม :

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้สอนกล่าวทักทายนักเรียน จากนั้นสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับมารยาทในการแต่งกายที่ถูกต้องและเหมาะสมตามวัยของนักเรียน

2. จากนั้นผู้สอนให้นักเรียนร้องเพลง ส่วนประกอบของร่างกาย ตามผู้สอน

ขั้นสอน

1. ผู้สอนนำเสนอ การ์ตูน สุขบัญญัติ 10 ประการ ให้นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ดู

2. จากนั้นผู้สอนนำเสนอ การ์ตูน หนูไม่อยากเป็นเหา ให้นักเรียนดู และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ดู

3. ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5 คน โดยให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายเรื่องสาเหตุของการเป็นเหาที่นอกเหนือจากในการ์ตูน พร้อมกับวิธีการดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายส่วนต่างๆ โดยให้เขียนลงในใบงาน

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอสาเหตุของการเกิดเหาและวิธีการรักษาความสะอาดของร่างกายส่วนต่างๆ

2. ผู้สอนอธิบายสรุปวิธีการรักษาความสะอาดของร่างกายส่วนต่างๆให้สะอาด

การประเมินผล

1. การแสดงความคิดเห็น การซักถาม และการตอบคำถาม
2. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

เพลงส่วนประกอบของร่างกาย

เรามีตาไว้ดู เรามีหูไว้ฟัง
จมูกอยู่ตรงกลาง เอาไว้สำหรับหายใจ
เรามีมือสองมือ เอาไว้จับถือทำงานทั่วไป
ส่วนขาพาเราเดินได้ ไปไหนไหนด้วยขาของเรา

ที่มา <https://supranee176.wordpress.com/2012/01/18/>

ที่มา <https://2.bp.blogspot.com>

การ์ตูน สุขบัญญัติ 10 ประการ

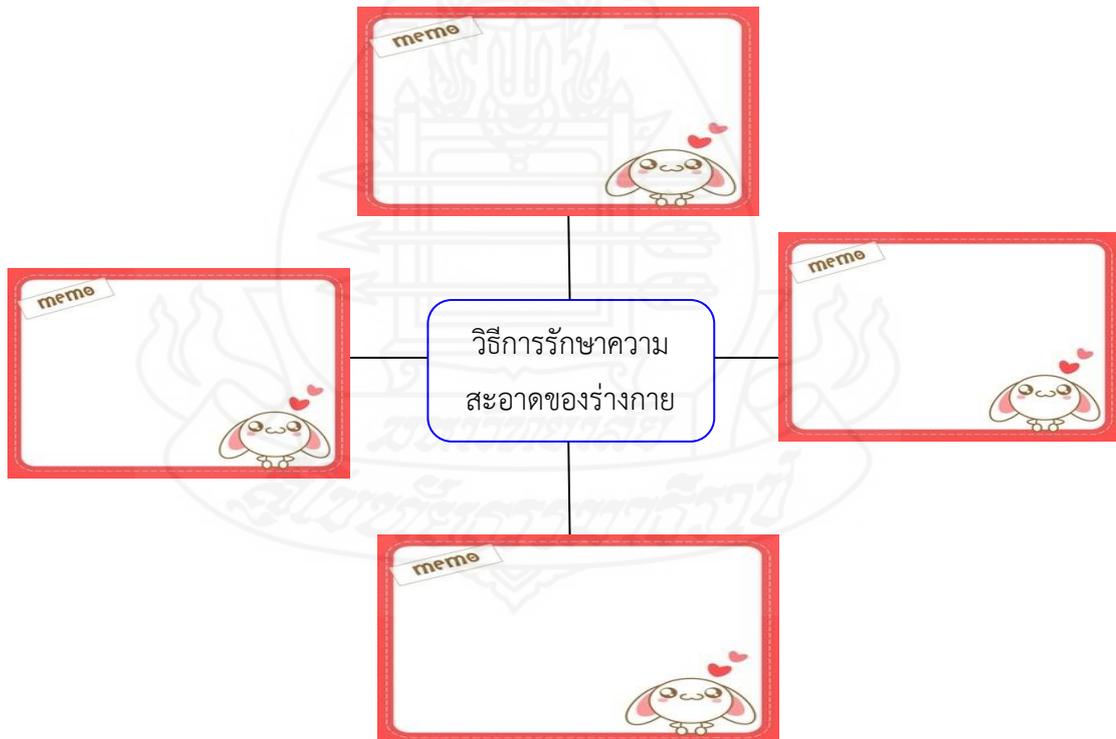
การ์ตูนสุขบัญญัติ 10 ประการ เป็นการ์ตูนที่สอนเรื่อง สุขบัญญัติ 10 ประการ พร้อมบอกวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

1. ดูแลรักษาร่างกายและของใช้ให้สะอาด
2. รักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวันอย่างถูกต้อง
3. ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารและหลังการขับถ่าย
4. กินอาหารสุก สะอาด ปราศจากสารอันตราย และหลีกเลี่ยงอาหารรสจัดสีฉูดฉาด
5. งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนัน และการสำส่อนทางเพศ
6. สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น
7. ป้องกันอุบัติเหตุด้วยการไม่ประมาท
8. ออกกำลังกายสม่ำเสมอและตรวจสุขภาพประจำปี
9. ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ
10. มีสำนึกต่อส่วนรวม ร่วมสร้างสรรค์สังคม

การ์ตูน หนูไม่อยากเป็นเหา

การ์ตูน หนูไม่อยากเป็นเหา กล่าวถึงนักเรียนหญิงสองคนที่เป็นเพื่อนสนิทกัน เล่นด้วยกันตลอดเวลา จนวันหนึ่งอีกคนเป็นเหา เด็กสองคนคิดว่าคงไม่ติดกันง่าย จึงยังคงเล่นด้วยกัน และใช้ของใช้ร่วมกัน จนเพื่อนอีกคนติดเหาไปด้วยกัน และได้พากันไปปรึกษาคุณครู และคุณครูได้แนะนำวิธีการรักษาความสะอาดของร่างกาย

ที่มา <https://youtu.be/WUBLGbAMiFQ>

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวสุกัญญา มุลกวนบ้าน
วัน เดือน ปีเกิด	5 มีนาคม 2525
สถานที่เกิด	อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ) สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดราษฎร์นิยมธรรม (พิบูลสงคราม) เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครู รับเงินเดือนอันดับ คศ.1

